

Univerzita Palackého v Olomouci  
Fakulta tělesné kultury

KOMUNÁLNÍ REKREACE VE VELKÉ BYSTRICI – PODMÍNKY A STAV  
Diplomová práce  
(bakalářská)

Autor: Petra Macháčková, rekreologie  
Vedoucí práce: doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.  
Olomouc 2010

**Jméno a příjmení autora:** Petra Macháčková

**Název bakalářské práce:** Komunální rekreace ve Velké Bystřici – podmínky a stav

**Pracoviště:** Katedra rekreologie

**Vedoucí bakalářské práce:** doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.

**Rok obhajoby bakalářské práce:** 2010

**Abstrakt:**

Bakalářská práce se zabývá analýzou a zhodnocením možností využití volného času obyvatel města Velká Bystřice. První, teoretická část práce obsahuje přehled základních východisek. Druhá, praktická část práce popisuje charakteristiku města a její nabídku sportovních, kulturních a společenských aktivit. Součástí práce je dotazníkové šetření, které analyzuje názory občanů na danou problematiku. Výsledky přispějí k návrhu opatření na zlepšení současné situace.

**Klíčová slova:** životní styl, volný čas, zdraví, pohybová aktivita, rekreace

Souhlasím s půjčováním bakalářské práce v rámci knihovních služeb.

**Author's first name and surname:** Petra Macháčková

**Title of the master thesis:** Communal recreation in Velká Bystřice – conditions and state

**Department:** Department of Rekreology

**Supervisor:** doc.PaedDr.Tomáš Dohnal, CSc.

**The year of presentation:** 2010

**Abstract:**

This bachelor work analyses and evaluates the free time activities possibility of the inhabitants of city Velka Bystřice. The first theoretic part of the work contains the main conception review. The second practical part describes the city Velka Bystřice and whole supply of cultural, sports and social possibilities. The part of this work is also questionnaire investigation that analyses the opinions of local inhabitants on this issue. Results are used for the current situation improvement suggestion.

**Keywords:** lifestyle, leisure time, health, movement activity, recreation

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením doc. PaedDr. Tomáše Dohnala, CSc., uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržela zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 30.4. 2010

.....

Děkuji doc. PaedDr. Tomášovi Dohnalovi, CSc. a starostovi města Velké Bystřice Ing. Marku Pazderovi za pomoc a cenné rady, které mi poskytli při zpracování bakalářské práce.

## OBSAH

<b>1</b>	<b>ÚVOD</b> .....	<b>7</b>
<b>2</b>	<b>PŘEHLED ZÁKLADNÍCH VÝCHODISEK</b> .....	<b>8</b>
	2.1 Člověk a společnost.....	8
	2.2 Životní styl, životní způsob.....	9
	2.3 Volný čas.....	10
	2.4 Zdraví.....	12
	2.5 Sport, pohybová aktivita.....	13
	2.6 Město, urbanizace.....	14
	2.7 Rekreace, tělocvičná rekreace.....	16
	2.8 Komunální rekreace.....	17
<b>3</b>	<b>CÍLE PRÁCE</b> .....	<b>20</b>
<b>4</b>	<b>METODIKA</b> .....	<b>21</b>
<b>5</b>	<b>ANALYTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>22</b>
	5.1 Charakteristika města .....	22
	5.1.1 Geografická poloha.....	22
	5.1.2 Historie.....	23
	5.1.3 Mikroregion Bystřička.....	23
	5.1.4 Demografie.....	24
	5.2 Současná nabídka města v oblasti komunální rekreace.....	26
	5.2.1 Sportovní zařízení, hřiště.....	26
	5.2.2 Sportovní oddíly, zájmové kroužky.....	28
	5.2.3 Sportovní akce, ekologická akce.....	30
	5.2.4 Kulturní a společenské akce.....	31
<b>6</b>	<b>VÝSLEDKY</b> .....	<b>35</b>
<b>7</b>	<b>DISKUZE</b> .....	<b>47</b>
<b>8</b>	<b>ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ</b> .....	<b>50</b>
<b>9</b>	<b>SOUHRN</b> .....	<b>52</b>
<b>10</b>	<b>SUMMARY</b> .....	<b>53</b>
<b>11</b>	<b>REFERENČNÍ SEZNAM</b> .....	<b>54</b>
<b>12</b>	<b>PŘÍLOHY</b> .....	<b>56</b>

# 1 ÚVOD

Prostředí, ve kterém žijeme ovlivňuje kvalitu našeho života. Někdo je spokojený s bydlením ve městě, jiný na vesnici. Každá z těchto možností nám nabízí určitý druh občanské vybavenosti, infrastruktury a také nabídky pro trávení volného času. Ten trávíme každý jinak, dle věku, zájmu, finančních nebo časových možností. V místě bydliště by měla být nabídka pro každého obyvatele, od dětí po seniory. Hlavně pro děti a dospívající má přítomnost různých oddílů nebo zájmových kroužků velký význam. Ne každý rodič má totiž možnost vozit několikrát týdně své děti do většího města za zájmovými aktivitami. Pokud děti nevědí, čím se ve svém volném čase zabavit, tráví pak většinou čas doma u televize nebo u počítače. U dospívajících zase nastává riziko, že začnou třeba jen z nudy kouřit, nebo brát drogy. V místě našeho bydliště by tedy určitě neměly chybět kvalitní, čistá a bezpečná dětská hřiště, sportovní oddíly, zájmové kroužky nebo kulturní a společenské akce. Také okolní příroda ovlivňuje pohybovou aktivitu obyvatel. Přítomnost lesa, parku, rybníku nebo cyklostezky nám přímo nabízí aktivní a zdravé trávení volného času. Všechny tyto složky zvyšují atraktivitu města, ve kterém žijeme.

Komunální rekreace města by měla směřovat k naplnění potřeb občanů, kteří v něm žijí. I když všechny možnosti není možné zrealizovat, měla by se hledat alespoň jejich alternativa. Tuto problematiku by mělo město řešit ve spolupráci s odborníky na zdravý životní styl, s podnikatelskými sektory, neziskovými organizacemi, občany, krajem a dalšími institucemi, které by se mohly podílet na zlepšení životního prostředí obyvatel města nebo obce.

Vybrala jsem si k mé bakalářské práci problematiku komunální rekreace, protože právě její podmínky mohou mít přímý vliv na zdraví a životní styl obyvatel.

## 2 PŘEHLED ZÁKLADNÍCH VÝCHODISEK

### 2.1 Člověk a společnost

Člověk je dozajista svobodný a volný jako vítr. Je složen z osobnosti, postojů, názorů na to, co je dobré a co zlé, co je krásné a co ošklivé, co je pravdivé a co je smyšlené. Dále také z vědění, víry, názorů, zálib, snů, představ, preferencí, hodnot, jež sdílí, sympatií a antipatií, uměleckého vkusu a mravních zásad - tedy z věcí ,o nichž se ví, že je má nebo nemá Jeho vztah k těmto věcem je svobodný a může tedy mezi nimi volit (Bauman, 2002).

Velký sociologický slovník (1996), chápe člověka jako přirozenou bytost, vybavenou rozumem a duchem. Jeho schopnost zdokonalovat se, mu zajistila snadnější a kvalitnější život.

Člověk je lidská bytost, který žije ve skupině, kde je nutné pamatovat si jednotlivé členy a vztahy. Další výhodou je schopnost učení a osvojování si vědomostí. To co jedna generace shromažďovala celý život, přejímá další generace během několika let jako kulturní dědictví, které sama dále rozvíjí (Hartl & Hartlová, 2000).

Na termín společnost můžeme pohlížet několika pohledy. Například ji můžeme posuzovat z hlediska malé skupiny, ale i celého lidstva. Můžeme ji dělit podle věku, zdravotního stavu, společenského postavení, finančního zabezpečení nebo životního stylu.

Skupina jedinců, kteří sdílí společnou historii, příbuzenské vztahy, ekonomiku. Sdílí také společné normy, kulturní instituce, hodnoty a role. Nejčastěji žijí v jedné územní lokalitě (Hartl & Hartlová, 2000).

V nejširším slova smyslu je společnost synonymum pro lidstvo jako celek, lidský rod, pro největší společenskou skupinu, k níž může jedinec náležet. Je to sociální agregát osob obou pohlaví a různých věkových skupin spojených v soběstačné uskupení, jež si vytvořilo vlastní instituce, které respektuje, a kulturu, kterou sdílí. V nejužším smyslu soubor osob žijící ve skupinách, jež jsou vzájemně propojeny, na společném, vymezeném a ohraničeném teritoriu kontrolovaném politickou mocí, sdílejících základní společné hodnoty, řídící se tímýž základními normami a chovající se podle ustálených kulturních vzorů (Velký sociologický slovník, 1996, 1194).

„Společnost si vytvořila vlastní instituce, které respektuje, a kulturu, kterou sdílí“ (Hodaň, Čihovský, 2005, 36).

Podle Rabušice (in Dohnal, 2002, 10), je posun společnosti „...od hodnot materialistických (orientace lidí na ekonomickou prosperitu, hmotné zabezpečení, stabilní



ekonomický růst, dodržování sociálního pořádku), k hodnotám postmaterialistickým (svoboda, seberealizace individua, možnost občanů se víc podílet na důležitých vládních rozhodnutích“.

## 2.2 Životní styl, životní způsob

Během života si každý z nás vytváří svůj životní styl. Tento se během života mění, protože souvisí s určitými názory a postoji, kulturou, ekonomickými faktory, a také zemí ve které žijeme.

Životní styl lze charakterizovat jako paletu prakticky všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání a to takových, které zaujímají v životě trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Nejčastěji se posuzuje podle názorů, postojů a chování (Slepičková, 2005, 41).

Podle Bělohradského, formulují Romeiss, Stracke a Opashowski (in Dohnal et al., 1997, 9) svoje charakteristiky současného životního stylu a způsobu následovně:

### a) Pracovně orientovaný životní postoj

Profesionální činnost představuje centrální životní smysl. Volný čas je chápán jako čistě zbytková kategorie a slouží především fyzickému zotavení. Tendenci by tato skupina měla ztrácet na významu.

### b) Hedonistický životní styl

Jasná tendence přesunu životních zájmů do sféry volného času, rodiny a soukromého života. Nejprve se pracuje, aby se potom žilo a užíval se vlastní volný čas.

### c) Celistvý životní způsob

Usiluje o novou „jednotu všedního dne“. Rád by zmenšil oddělení životních oblastí práce a volného času.

### d) Volnočasově kulturní životní styl

Změní nejen chování ve volném čase, ale i celkově životní zvyklosti a bude mít zpětnou účinnost i na svět práce.

Podle Hodaně (in Dohnal, 2005, 80) je životní styl také podmíněn:

- a) individuálním rozvojem a jeho aktuálním stavem,
- b) dosaženou úrovní kulturnosti daného individua,
- c) individuální filozofickou a hodnotovou orientací,
- d) rodinnými tradicemi
- e) konkrétním podílem na výrobním procesu
- f) individuálním postavením v socio-profesní skupině,
- g) množstvím a úrovní realizovaných sociálních rolí,

- h) dosaženou individuální životní úrovní,
- i) vlivem okolního prostředí.

Člověk v průběhu své ontogeneze prochází různými věkovými a vývojovými fázemi, které mění jeho životní styl. Na základě vnějších a vnitřních faktorů se jeho životní styl (na základě celé řady vnějších a vnitřních faktorů) utváří, upravuje, formuluje, doplňuje, pozměňuje nebo stabilizuje (Dohnal, 2002, 76).

Životní způsob, můžeme chápat jako synonymum životního stylu, bývá v něm hledáno specifikum vztahu společnosti a individua. Je také úzce spojen s podmínkami života, označuje každodenní, ustálené, soukromé zvyklosti a obyčeje. V současné době můžeme hovořit o způsobu života konzumním. Ten je založený na vysoké úrovni spotřeby a její vysoké hodnotě pro člověka a společnost. Jde o způsob života, kde peníze hrají roli všeobecného ekvivalentu ke koupi a na prodej je všechno: láska, čest, právo, morálka, přírodní i lidské zdroje, zdraví i nemoc (Velký sociologický slovník, 1996).

Životní způsob je termín určitým způsobem nadřazený v tom smyslu, že se týká skupiny, třídy, populace. Má tedy skupinový charakter a může představovat určitou úroveň či dokonce „normu“, která je pro danou skupinu typická (životní způsob české populace, životní způsob manažérů, životní způsob venkovské populace, životní způsob seniorů atd.) (Hodaň, 2008,84).

Životní způsob má podle téhož zdroje několik podmiňujících činitelů:

- a) historický vývoj
- b) úroveň dané kultury
- c) významné hodnoty
- d) společenské tradice
- e) změny výrobního procesu
- f) vlastnické vztahy
- g) postavení socioprofesní skupiny
- h) životní úroveň dané skupiny
- i) vliv různých druhů a jiných skupin
- j) převažující filozofická orientace

### **2.3 Volný čas**

Volný čas lze v souhrnu definovat jako dobu, časový prostor, v němž jedinec nemá žádné povinnosti vůči sobě ani druhým lidem a v němž se pouze na základě svého vlastního

svobodného rozhodnutí věnuje vybraným činnostem. Tyto činnosti ho baví, přinášejí mu radost a uspokojení a nejsou zdrojem trvalých obav či pocitů úzkosti (Slepičková, 2005, 14).

Podle téhož zdroje, je volný čas strukturován jako:

- a) aktivity manuální-zahradkaření, kutilství, ruční práce, atp.
- b) aktivity fyzické-procházky, turistika, sport, atp.
- c) aktivity kulturně uměleckého typu receptivního-četba, návštěvy divadel a kin, poslech rádia, magnetofonu atp.
- d) aktivity kulturně uměleckého typu tvořivého a interpretačního-hudba, zpěv, herecká činnost, fotografování atp.
- e) aktivity kulturně racionální-dobrovolné vzdělávání, sledování masmédií, luštění křížovek atp.
- f) aktivity společensko formální-výkon veřejných funkcí, schůze, práce ve společenských a politických organizacích
- g) aktivity společensko neformální-rodinné aj. návštěvy, návštěvy kavárny
- h) hry, podívaná, sběratelství-sportovní diváctví, společenské hry
- i) pasivní odpočinek-sedění, polehávání, spánek(mimo hlavní), kouření, popíjení kávy atp.

Podle Hodaně(2005, 125) směřují tendence vývoje volnočasových aktivit:

- od organizovaného k neorganizovanému,
- od výkonu k prožitku (radosti, sebeuspokojení, seberealizaci),
- od kolektivního k individuálnímu,
- od tradičního k netradičnímu (rizikového, vzdělávacímu, k aktivitám pro rozšíření obzoru a kvality osobnosti),
- od dlouhodobých (stálých) vlivů ke krátkodobým trendům (modnost, identifikace),
- od města k přírodě (kompenzace prostředí a stresových vlivů).

Volný čas tedy nemusíme vždy trávit tělesnou aktivitou. Pro každého má způsob trávení svého volna jiný význam. Jako odborníci na tuto problematiku by jsme měli přesvědčit lidi, že aktivní trávení volného času, je mnohem zdravější, záživnější a přínosnější pro náš život. Není výjimkou, že člověk, který se začne věnovat určitému druhu sportu, změní svůj přístup k životu, a sport se stane jeho životním posláním.

„Způsob využívání volného času je jedním z ukazatelů životního stylu“(Hájek, Hofbauer&Pávková, 2003, 23).

## 2.4 Zdraví

Zdraví je výsledkem a také procesem vzájemné interakce organismu a prostředí (Velký sociologický slovník, 1996).

Podle Křivohlavého (in Slepíčková, 2005) jsou ve zdraví integrovány tyto složky: fyzická, psychická a sociální, které se podmiňují a společně se projevují na celkovém zdraví člověka. Zdraví je celoživotním procesem, ne jednorázovým stavem. Během tohoto procesu člověk podléhá vlivu různých sociálních skupin, např. rodině, škole. Dále na jeho zdraví působí i prostředí jako jsou kulturní podmínky, životní podmínky nebo stav životního prostředí.

Mezi rizikové faktory ohrožující zdraví patří především špatný životní styl-kouření, nedostatečná pohybová aktivita, nezdravá strava, psychický stres. Stát tedy musí vynakládat nemalé částky na léčbu lidí s nemocemi, jako je cukrovka, na nemoci kardiovaskulárního systému a obezity.

Přítom přiměřená a pravidelná aktivita, která poskytuje adekvátní pohybové zatížení, může zpomalit proces stárnutí o 6-9 let (Slepíčková, 2005).

Podle Světové zdravotnické organizace (WHO), lze zdraví zásadně zlepšit již tím, když se budeme alespoň 30 minut denně nejméně po pět dnů v týdnu věnovat nenáročnému pohybu, například rychlé chůzi. Nejlepší výsledky byly dosaženy u osob se sedavým zaměstnáním, které začaly více chodit. Programy, které zvýšení tělesné aktivity podporují, se měly týkat dopravy, odpočinku i rozvoje měst. Cílem má být řada nových přístupů, které společně povedou k tomu, že každý člověk bude během dne věnovat více času aktivnímu pohybu. Spojení dobrých stravovacích návyků a tělesné aktivity má souběžný příznivý zdravotní účinek. Společná tělesná aktivita může posílit soudržnost rodin nebo jiných sociálních skupin a posílit úctu k životnímu prostředí. Návrhy domů a jejich okolí mohou výrazně přispět k tomu, aby se z chůze stala přirozená denní aktivita. Auta lze oddělit od cyklistů a chodců vybudováním cyklistických stezek a chodníků pro pěší. Urbanistické plány a opatření týkající se osídlení musí garantovat ochranu prostranství, která mohou být využita k aktivní rekreaci. Nevládní organizace, sportovní kluby, ženské spolky, skauti, kluby starších občanů atd. hrají při těchto sociálních aktivitách důležitou roli. Mají-li být oblasti, kudy se lidé procházejí a kde sportují nebo si hrají jejich děti, opravdu bezpečné, je nezbytné, aby své úsilí spojili zástupci různých odvětví, včetně těch, která ručí za bezpečnost a pořádek a dbají na dodržování zákonů v praxi.

Zdroj: (European health for All No.6. (2000). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide

Web: <http://www.who.cz/PDF/Zdravi21.pdf> )

## 2.5 Sport, pohybová aktivita

Sport plní úkoly zdravotní, vzdělávací a výchovné. Může být směřován na výkon, nebo na prožitek.

Dle Sekota (2004, 12), můžeme chápat sport jako „institucionalizovanou pohybovou aktivitu, motivovanou zvýšením celkové kondice, osobním prožitkem či cíleným výsledkem nebo výkonem“.

Podle téhož autora, je sport produktem společnosti, který vznikl a vyvíjel se jako sociálně konstruovaný jev v určitém sociálně kulturním prostředí.

Velký sociologický slovník (1996) popisuje sport, ze staroanglického disport-bavit se, roznášet, je to jakákoliv pohybová aktivita, která má charakter hry a realizuje se v rámci přesně stanovených pravidel a zásad fair play.

Evropská charta sportu (1994) vymezila pojem sport jako všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv si kladou za cíl projevení nebo zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.

V dnešní době se dává prostor pro začlenění i těch činností sportu, které předtím za sport nebyly považovány. Důležitost se přikládá jak sportu výkonostně orientovanému, tak formám sportu provozovaným za účelem posílení zdraví, pro rekreaci či pro silné emocionální prožitky (Slepičková, 2005).

Pohybová aktivita je pro jedince významným prostředkem prevence nemocí a pro společnost (národ) je navíc ekonomicky výhodná. Je to společensky efektivní metoda, která zlepšuje zdraví celé populace (Hobza, 2007).

„Pohyb je základním zdrojem i produktem lidského života a je od něj neoddělitelný“ (Hodaň, 2005, 19).

Podle Zdraví 21 (in Dohnal, Hobza & kol., 2007, 34) můžeme považovat za velmi důležitý cíl 11, úkol 11.1.3:

Zvýšit úroveň všestranné pohybové aktivity obyvatelstva:

- vytváření podmínek pro pohybovou aktivitu budováním veřejných a školních sportovišť, turistických a cyklistických stezek, podporou sportovních akcí pro širokou veřejnost, zejména všestranně podporovat rozvoj organizací pěstujících pobyt v přírodě a tělovýchovné a sportovní aktivity na úrovni rekreačního sportu i za cenu přechodného snížení podpory výkonnostního sportu, podporovat výuku a výchovu cvičitelů a učitelů takto zaměřených aktivit,

-propagací významu a zdravotní prospěšnosti pohybové aktivity a ovlivňováním postojů dětí, rodičů, osob nad 65 let, učitelů, státních a zastupitelských orgánů,  
-sledováním tělesné zdatnosti mládeže a výskytu onemocnění pohybového aparátu.

Velmi nadějně vypadají aktivity směřující ke zkvalitnění prostředí tak, aby bylo snazší využívat odpovídající pohybovou aktivitu jako alternativu při každodenním transportu, tj. především budování chodeckých a cyklistických tras ve městech a příměstských oblastech (Šlachta, 2007) .

„Pohybová (tělocvičná) aktivita poskytuje příležitost k nárůstu sociální soudržnosti měst a regionů“ (Dohnal, Kopřiva&Mičan, 2008, 114).

Nedostatek tělesné aktivity zvyšuje výskyt nadváhy, obezity a četných chronických onemocnění, jako jsou kardiovaskulární choroby a diabetes, které snižují kvalitu života, ohrožují život jednotlivců a zatěžují rozpočty zdravotnictví a hospodářství. Sport významným způsobem posiluje hospodářskou a společenskou soudržnost a pomáhá vytvářet integrovanější společnost. Všichni občané by měli mít ke sportu přístup. Je proto nutné věnovat pozornost specifickým potřebám a situaci nedostatečně zastoupených skupin a vzít na zřetel zvláštní roli, kterou může sport hrát u mladých lidí, lidí zdravotně postižených a lidí pocházejících ze znevýhodněných poměrů. Sport může rovněž usnadnit integraci migrujících osob a osob cizího původu do společnosti, jakož i podpořit mezikulturní dialog.

Zdroj: (Bílá kniha o sportu.(2008).Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:

[http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila\\_kniha\\_sport\\_cze.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila_kniha_sport_cze.pdf)

## **2.6 Město, urbanizace**

Ze sociologického hlediska označujeme město, jako lidské sídlo s vysokou hustotou obyvatel a komunikací, rozvinutou dělbu práce a poskytováním služeb uspokojících převážnou většinu potřeb obyvatel a s vysokou mírou kulturní a hmotné směny (Jandourek, 2003).

Město musí najít rovnováhu mezi moderním rozvojem a zachováním historického dědictví, integrovat nové bez zničení starého a podporovat princip udržitelného rozvoje (Rekroík, Šelešovský, 1999 in Dohnal, 2008).

Dohnal (2005, 135) popisuje město z analytického hlediska, jako jednu z podob sídla územního společenství. Je formou komunity, jejíž členové žijí společně tím způsobem, že sdílejí nejen ten nebo onen dílčí zájem, nýbrž všechny základní podmínky společného života. Znakem takové městské komunity je, že v jejím rámci mohou být uspokojovány základní lidské potřeby a aktivity.

Město ale není jen parazitem, pro oblasti, z nichž čerpá, se stává obranným, správním, hospodářským, kulturním a duchovním centrem, místem setkání a napojení na sítě cest a přes ně potenciálně na celek známého světa. Města mohou s vesnicemi spolupracovat, využívat jejich pracovní síly, prostředí pro regeneraci sil i duchovní posilu (Blažek, 1998,165).

„Urbanizace je proces, ve kterém dochází k relativnímu i absolutnímu růstu měst. Je úzce spojena s procesy industrializace a demografické revoluce, s vědecko-technickým rozvojem a ekonomickou úrovní státu či oblasti“ (Všeobecná encyklopedie, 2002 in Dohnal, 2008).

Urbanizace je ve 20.století globálním procesem. Městské populace rostou mnohem rychleji než celkový počet obyvatel na světě: v roce 1975 žilo v městských oblastech 39 procent světové populace a odhady Organizace spojených národů předpokládají, že toto číslo za padesát let, tedy v roce 2025, dosáhne 63 procent (Giddens,1998 in Dohnal, 2008, 119).

Podle jedné ze sociologických teorií takzvané Chicagské školy (Park, 1952; Faris, 1970 in Dohnal, 2007) můžeme urbanismus chápat jako způsob života. Park tamtéž konstatuje, že město není jen obydlím a pracovištěm moderního člověka, ale je stále více iniciačním a řídicím střediskem ekonomického, politického a kulturního života a výrazně propouje různé oblasti, lidi a činnosti dí jednoho celku.

Evropská deklarace urbanistických práv (1992, in Dohnal, 2008) uvádí, že uplatnění práv občana má být založeno na soliaritě a odpovědném občanství a na základě tohoto přístupu mají občané evropských měst následující práva:

**Zdraví** – právo na životní prostředí a zařízení, které podporují fyzické a psychické zdraví člověka.

**Sport a volný čas** – právo na přístup všech osob bez ohledu na věk, schopnosti nebo příjem k široké škále sportovních zařízení a zařízení pro volný čas. (Pozn.: Sport je zde chápán v souladu s názorem EU jako souborný název pro všechny aktivity tělocvičného charakteru.)

**Kultura** – právo na přístup a účast v široké řadě tvůrčích aktivit a podniků.

**Spoluúčast** – v pluralistických demokratických strukturách a na řízení měst charakterizovaná spoluprací mezi všemi nejrůznějšími partnery, principem subsidiarity, informováním a ochranou před nadměrnou regulací.

**Osobnostní rozvoj** – právo na urbanistické podmínky, které napomáhají dosažení osobního bohatství a zajištění individuálního společenského, kulturního, morálního a duchovního rozvoje.

**Finanční mechanismy a struktury** – umožňující místním správním nalézt finanční zdroje nezbytné pro uplatnění práv definovaných v Deklaraci.

Pro účely územního plánování je třeba posoudit dílčí plošné nároky na funkční plochy rekreace a sportu s ohledem na urbanisticko-architektonický charakter jednotlivých lokalit. To je hlavní důvod, proč by měli zpracovatelé územně plánovacích podkladů, odborníci, architekti a urbanisté orientující se i v oboru „sportovní“ problematiky, spolupracovat nejen se zpracovateli územních plánů i po dokončení územně plánovacích podkladů, ale i s odborníky příslušných druhů tělocvičných aktivit (Dohnal, Kopřiva&Mičan, 2008).

## 2.7 Rekreace, tělocvičná rekreace

Pojem rekreace nebyl po dlouhou dobu znám. Jisté ale je, že pracující člověk se ve svém volném čase věnoval odpočinku, ať pasivnímu nebo aktivnímu.

„Neuvědoměle naplňovaný vztah práce – odpočinek je totiž vyjádřením základní biologické nutnosti, bez jakékoliv intence“ (Dohnal, 2005, 12).

Podle Dohnala (2002, 63) „ Slovo rekreace pochází z latinského slova „ creare“ , což znamená tvořit. Předponou „re“ potom dostává toto tvoření vratný charakter – rekreace je novým tvořením, „znovutvořením“.

Podle Hodaně(2005, 123) základní pojem „rekreace vyjadřuje uspokojení potřeby zotavení, osvěžení, tvorby zdraví“. Podle téhož autora na něj navazují pojmy:

**kompence**-uspokojení potřeby vyrovnání, rozptýlení a potěšení,

**regenerace**-uspokojení potřeby obnovy,

**rekondice**-uspokojení potřeby návratu ztracených sil,

**edukace**-uspokojení potřeby poznání a dalšího učení,

**kontemplace**-uspokojení potřeby uvědomnění si sama sebe,

**komunikace**-uspokojení potřeby sdělení, kontaktu a družnosti,

**integrace**-uspokojení potřeby společenského kontaktu a vzájemného vztahu,

**participace**-uspokojení potřeby sociálního sebepojetí a angažovanosti,

**enkultura**-uspokojení potřeby účasti na kulturním životě.

Druhy rekreace podle Hodaně(2005):

- **kulturně umělecká** - je spojena s kultivací člověka, může se týkat hudby, výtvarného umění, literatury, filmu nebo divadla. Má zejména psychologický a do určité míry sociální charakter.

- **intelektuální** – je zaměřena na zvyšování vědomostí v určité, zájmy podmíněné oblasti. Je spjat se všemi existujícími vědeckými i uměleckými obory. Tento druh rekreace je většinou individuální, až izolovaný.



- **sociální** – je rekreace, jejíž náplní je vytváření sociálních vztahů, kontaktů, vytvoření stálých či přechodných sociálních skupin a pohyb v nich. Je zaměřena na vzájemné intelektuální a citové obohacování. Sociální efekt je zde spojen s psychickým.

- **zájmová** – je spojena s různými druhy „ koníčků “, rozlišených dle zájmů. Můžou být chalupaření, sběratelství nebo pěstitelství. Zájmová rekreace může mít buď pohybový nebo nepohybový charakter. Její význam je především psychický, sociální kontakt je ojedinělý.

- **pohybová** – ta může být jednak součástí rekreace zájmové, ale může také být samostatným druhem rekreace. Stává se tak, pokud je fyzická aktivita dominantní.

Všechny druhy rekreace se mohou vzájemně prolínat.

„ ...pohybová rekreace musí vycházet z individuálních zájmů a vnitřních potřeb jedince a plně respektovat uspokojení, které každý jedinec chce touto činností dosáhnout “(Hodaň, 2005, 17).

Podle Hodaň ( 2005, 25) „ je tělocvičná rekreace nejvšestrannějším a z hlediska dopadu na člověka nejúčinnějším naplněním pojmu rekreace v obecném slova smyslu“.

„Tělocvičnou rekreaci tedy můžeme považovat za specifický druh tělocvičné aktivity, v jehož zaměřenosti na člověka dominuje rozvojový, regenerační a rekondiční charakter činnosti, prováděný zájmově ve volném čase a působící na zdokonalování člověka tím, že prostřednictvím záměrně volených tělesných cvičení, diferencovaných podle individuálních zájmů a potřeb( věk, zdraví, profese...), zvyšuje jeho fyzickou, psychickou a sociální úroveň, regeneruje pracovní a životní sílu a kompenzuje negativní vlivy pracovního a životního procesu i současné civilizace. Vzhledem ke svému charakteru má vysloveně prožitkový charakter“ (Hodaň, 2005, 26).

## **2.8 Komunální rekreace**

Pojem komunální rekreace chápeme jako systémové řešení organizace a řízení aktivit volného času v daném regionu ( Dohnal, 1997).

„Veškerá aktivita managementu municipality by měla odpovídat potřebám a přáním občanů a měla by mít jediný společný cíl – zlepšit kvalitu života kvalitnějším a efektivnějším poskytováním služeb“ (Dohnal, 2002, 71).

Strečková, Malý (1998) in Dohnal (2002, 64) konstatují, že konkrétní struktura komunální rekreace je ovlivňována (mimo jiné):

### **a) faktory ekonomickými**

- komunální rekreace probíhá na spontánní úrovni (stádium ekonomicky zaostalé země)

- komunální rekreace se objevuje v bloku odvětví rozvoje člověka (rozvojové stádium)
- komunální rekreace je využívána jako prvek sociálního smíru (industriální stádium)
- komunální rekreace se stává především životním stylem (postindustriální stádium)

#### **b) faktory mimoekonomickými**

- historické (vznik státu, historie vývoje,...)
- geopolitické (umístění země, přírodní podmínky, sousedící země,...)
- kulturně náboženské (ochota náboženství k sociální podpoře,...)
- politické (manipulace lidí, pluralita polit. seskupení, levice, pravice)
- životní způsob (v moderní společnosti je úroveň komunální rekreace dána stylem občanů).

Dohnal (2007, 8) považuje za cíl komunální rekreace „vytvoření podmínek pro soustavné a dlouhodobé formování zdravého a pozitivně orientovaného životního stylu různých věkových a sociálních skupin populace v daném regionu (obci)“.

Dohnal tamtéž považuje za základní faktory, které urychlují potřeby vzniku koncepce a systému komunální rekreace zejména:

- a) volný čas jako důležitý aspekt v životním stylu člověka současnosti, ale zejména nedaleké budoucnosti
- b) růst počtu nezaměstnaných a vzrůstající potřeba řešit tento problém systémově řešeným programem – smysluplná koncepce služeb ve volném čase a nárůst nových pracovních příležitostí ve službách (zde je velmi vhodné propojení na cestovní ruch)
- c) obrana (prevence) proti složitostem moderního světa, které vedou k růstu kriminálního jednání, kdy se členové společnosti (včetně dětí) stávají objektem, ale i subjektem tohoto jednání
- d) využití tělocvičné aktivity jako prevence v oblasti péče o individuální zdraví každého člověka (viz Hlavní směry státní politiky v tělovýchově a sportu, 1996)
- e) rozvíjení lidské kvality každého občana prostřednictvím obsahu pozitivně orientovaných volnočasových aktivit
- f) umožnění dobrovolné, aktivní účasti široké veřejnosti na řešení volnočasové problematiky a z toho plynoucí rozvoj demokratického chápání společnosti

- g) vytvoření funkčního systému řízení volnočasových aktivit na základě osy stát – region – obec (viz materiál Usnesení vlády České republiky, leden 2000)
- h) potřeba sjednotit podmínky našeho státu s podmínkami a požadavky Evropské unie v oblastech dané problematiky  
( viz tamtéž a v materiálu Hlavní směry státní politiky v tělovýchově a sportu, 1996)

Největší pozornost by jsme měli zaměřit zejména na:

- děti a mládež do 24 let
- mladé rodiny s dětmi
- seniory

(Dohnal, Hanuš, Kratochvíl&Ryšková, 1997).

Mezi základní úkoly komunální rekreace patří vytváření podmínek pro organizaci a řízení koncepce komunální rekreace na úrovni obce a její nutná provázanost a spolupráce mezi jednotlivými odděleními správy a samosprávy (Dohnal, Hobza & kolektiv, 2007).

„Za cíl komunální rekreace můžeme považovat vytvoření podmínek pro soustavné a dlouhodobé formování zdravého a pozitivně orientovaného životního stylu různých věkových a sociálních skupin populace“ ( Dohnal, 2002,65).

System služeb ve volném čase by měl být koncipován tak, aby oslovil, zaujal a přivedl i ty skupiny populace, které neprojevily zájem nebo patří zejména do problémových skupin ( Dohnal, 2005).

### 3 CÍL PRÁCE, VÝZKUMNÉ OTÁZKY

Cílem práce je na základě analýzy podmínek (materiálních a prostorových) a názorů občanů, navrhnout opatření ke zlepšení současného stavu.

Výzkumné otázky:

- 1) Jak nejraději tráví obyvatelé města svůj volný čas?
- 2) Jsou obyvatelé spokojeni se současnou nabídkou v oblasti sportovního, kulturního a společenského vyžití?
- 3) Znají obyvatelé veškerou nabídku pro trávení volného času ve městě a využívají ji?
- 4) Jakou oblast volného času obyvatelé ve městě postrádají, a jaká je jejich alternativa?
- 5) Jsou obyvatelé spokojeni s úrovní informovanosti o těchto možnostech?

## 4 METODIKA

V bakalářské práci jsem využila metodu terénního šetření, která spočívá v získávání informací v terénu od skupiny respondentů tazatelem. Dále metodu introspektivní. Ta se opírá o osobní znalosti, zkušenosti výzkumníka na základě účasti v prostředí nebo v nějakém společenském procesu.

Techniky sběru informací – jedná se o propracované postupy, systémy speciálních informací k získání empirických informací v rámci sociologického výzkumu (Velký sociologický slovník, 1996).

Byly využity tyto techniky sběru informací:

- nestandardizovaný rozhovor (interview)
- dotazníkové šetření
- studium dokumentů

„Interview je jednou stranou vyvolaný a organizovaný profesionální rozhovor mezi jednou či více osobami, jehož cílem je získání informací“ (Velký sociologický slovník, 1996, 447).

Pomocí rozhovoru se starostou města, jsem zjišťovala současnou nabídku volnočasových aktivit.

Dotazníkové šetření –je jedna ze základních sociologických technik sběru informací, postavená na získávání empirických údajů prostřednictvím dotazníku. Tento výzkumný nástroj je v podstatě předtištěným souborem otázek, na němž jsou vyžadovány písemné odpovědi od respondentů. Může obsahovat otázky otevřené i uzavřené. Rozvržení otázek má sledovat myšlenkové postupy respondentů, jimž je dotazník určen. Vhodná výstavba dotazníku příznivě ovlivňuje jeho návratnost a správné vyplnění (Velký sociologický slovník, 1996).

„Dotazníkové šetření je značně standardizovanou, formalizovanou a efektivní technikou, umožňující s poměrně nízkými náklady získat větší množství empirických dat od velkého souboru osob“ (Velký sociologický slovník, 1996, 1261).

„Dotazník je velmi rozšířeným nástrojem, protože umožňuje rychlé zpracování dat. Jeho nevýhodou je však to, že neposkytuje respondentovi široký prostor pro vyjádření a je použitelný pouze v prostředí, které je výzkumníkům relativně dobře známé“(Jandourek, 2003, 210).

Studium dokumentů-slouží k získání užitečných dat z knih, novin a časopisů (Jandourek, 2003).

## 5 ANALYTICKÁ ČÁST

### 5.1 Charakteristika města Velká Bystřice

#### 5.1.1 Geografie

Město Velká Bystřice se nachází 8 km východně od krajského města Olomouc. Leží v podhůří Nízkého Jeseníku, a protéká jí řeka Bystřička. Průměrná nadmořská výška činí 240 m.n.m. Rozloha katastru je 9, 21 km<sup>2</sup>. Díky své výhodné poloze, v blízkosti okresního města ale také zároveň přírodě, se stává vyhledávanou lokalitou k bydlení. K nejvýznamnějším památkám města patří zámek se zámeckým parkem, radnice, kostel Stětí sv. Jana Křitele či Husův sbor československé církve husitské. Okolí Velké Bystřice je vhodné zejména pro pěší turistiku (turistické stezky, naučná stezka Údolí řeky Bystřice) a cyklistiku. Příznivci zimních sportů můžou využít nespočet běžeckých tras a ski areál Hlubočky. Mezi významná místa v okolí patří bezesporu historické město Olomouc, nebo poutní místo Svatý Kopeček. Město stále žije bohatým společenským, kulturním a sportovním životem.



Obrázek 1. Mapa okolí Velké Bystřice

Zdroj: ( Retrieved 9.3. 2010 from the World Wide Web:

<http://www.mapy.cz/#mm=ZRTtTcP@x=139834368@y=134284800@z=11> )

### **5.1.2 Historie**

První zpráva o Velké Bystřici pochází z roku 1275. Na městečko byla povýšena kolem roku 1500. V rukou světských majitelů byla až do roku 1589, kdy bylo celé velkobystřické panství prodáno olomoucké kapitule, jež byla vrchností Velké Bystřice až do roku 1848. Poté se stala trvale obcí olomouckého okresu. V roce 1502 bylo uděleno Velké Bystřici právo pečeti a znaku. Před 2. světovou válkou byla Velká Bystřice hraniční českou obcí se sousedícími Sudety (Mariánské Údolí a Mrsklesy). Od druhé poloviny 19.stol. se v městečku rozšiřovala místní kultura : čtenářský spolek Lidumil(1866), pěvecká sdružení, dělnická beseda, tělovýchovné jednoty Sokol(1871), a Orel(1921), spolek ochotnického divadla(1877), hasičská jednota(1888). Mnohé další pak vznikly na počátku 20.století. S účinností od 1.června 1998 určil předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Miloš Zeman, obec Velká Bystřice městem. (Velká Bystřice-Pohledy do dějin, 2002).

### **5.1.3 Mikroregion Bystřička**

Mikroregion Bystřička vznikl seskupením deseti obcí (Bukovany, Bystrovany, Daskabát, Hlubočky, Mrsklesy, Přáslavice, Svěsedlice, Tršice, Velká Bystřice a Velký Újezd) v roce 1999. Koncem roku 2006 přibyla do svazku jedenáctá obec – Doloplazy. Svou rozlohou (více než 10 000 ha) a počtem obyvatel (přes 15 000) se řadí ke středně velkým mikroregionům Olomouckého kraje. Obce mikroregionu spojují kromě geografické polohy bohaté kulturní a historické tradice. Město Velká Bystřice je důležitou součástí a především sídlem tohoto mikroregionu.

Zdroj: (Mikroregion Bystřička.(2010). Retrieved 23.2.2010 from the World Wide Web: <http://bystrickaturistika.velkabystrice.cz/Articles.php?MenuIID=61Mikro>)



Obrázek 2. Satelitní mapa Velké Bystřice

Zdroj: ( Retrieved 23.2.2010 from the World Wide Web:

<http://www.mapy.cz/#mm=Fh@x=139860864@y=134279552@z=13>)

#### 5.1.4 Demografie

Tabulka 1. Věková struktura obyvatel ve městě Velká Bystřice k 1.1.2008

věk	muži	ženy	celkem
0 - 3 let	70	61	131
4 - 6 let	42	44	86
7 - 11 let	61	82	143
12 - 15 let	72	56	128
16 - 19 let	92	59	151
20 - 30 let	241	231	472
31 - 45 let	358	350	708
46 - 60 let	280	296	576
61+	246	334	580
<b>celkem</b>	<b>1 462</b>	<b>1 513</b>	<b>2 975</b>

Zdroj: Český statistický úřad 2008



Vzdělanostní struktura a ekonomická aktivita obyvatelstva se naposledy zjišťovala při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001.

Tabulka 2. Rozdělení obyvatelstva podle stupně ukončeného vzdělání

	<b>Rozdělení obyvatelstva podle stupně ukončeného vzdělání</b>					
	základní a neukončené vzdělání	vyučené a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysoká škola	<b>celkem</b>
muži	160	492	319	30	128	1135
ženy	324	376	385	55	85	1235

Zdroj: Český statistický úřad 2001

Tabulka 3. Ekonomická aktivita obyvatelstva

	<b>Hodnota</b>
<b>Obyvatelstvo celkem /SLDB k 1.3.2001</b>	2 868
Ženy celkem /SLDB k 1.3.2001	1 470
Ekonom.aktivní obyvatelstvo celkem	1 475
Ekonom.aktivní obyvatelstvo - do 25 let	190
Ekonom.aktivní obyvat.-zaměstnaní celkem	1 366
Ekonom.aktivní obyvat.-nezaměst. celkem	109
Ekonom.aktivní obyvat.-nezaměst.do 25let	29
Ekonom.aktivní obyvatelstvo ženy	664
Ekonomicky aktivní ženy - do 25 let	87
Ekonomicky aktivní ženy - zaměst. celkem	614
Ekonomicky aktivní ženy - nezam. celkem	50
Ekonom.aktivní ženy - nezaměst.do 25let	8
Samostatně činní celkem	138
Ekonomicky neaktivní celkem	1 393
ekonomicky neaktivní ženy	806

Zdroj: Český statistický úřad 2001

## **5.2 Současná nabídka města v oblasti komunální rekreace**

### **5.2.1 Sportovní zařízení, hřiště**

#### **Víceúčelová hala**

Budovu dopoledne využívá Masarykova ZŠ k hodinám tělesné výchovy, a odpoledne je využívána oddíly házené, dále pak na tenis, fotbal, florbal, nohejbal a volejbal. Hala se využívá pro pořádání sportovních akcí.

Cena za hodinu využití budovy: 600,-Kč/hod (od 15:30-21:30)

400,-Kč/hod (od 21:30-23:30)

#### **Sokol**

Bystřický Sokol je součástí župy: Olomoucká – Smrčkova. Má 210 členů. Její oddíly všestrannosti tvoří: rodiče a děti, předškolní děti, mladší žákyně, starší žákyně.

Dále se využívá pro kalanetiku, aerobick, odbíjenou, malou kopanou. Prostory Sokola se využívají ke sportovním akcím.

Zdroj: (Česká obec sokolská.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.sokol.eu/COS/sokol.nsf/pages/t-j--sokol-velká-bystrice-2ABE> )

#### **Orel – župa Šrámkova – jednota Velká Bystřice**

Orel je občanské sdružení se sídlem v Brně. Jeho cílem je vychovávat své členy, především děti a mládež, na základě křesťanských, zvláště katolických zásad prostřednictvím provozování a organizování sportu a tělovýchovy, duchovních, kulturních a sociálně výchovných aktivit. Členství v Orlu je dobrovolné, o přijetí rozhoduje rada jednoty. Členem se může stát každý, kdo souhlasí se stanovami, osoby mladší 15-ti let se mohou stát členy pouze se souhlasem zákonného zástupce. Jednota Velká Bystřice měla k 31.12. 2009 87 členů. Budova se pravidelně využívá k tréninkům stolního tenisu, k cvičení mladších a starších Orlů, cvičení žen a zkouškám chrámového sboru. Jednota Orla také pořádá sportovně-zábavné dny pro děti, letní tábor, představení amatérského divadla, ples Orla, výstavu amatérských malířů a fotografů, pěší pouť na Sv.Kopeček, a turnaje ve stolním tenise.

Zdroj: (Farnost Velká Bystřice. Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:

<http://www.farnost-vbystrice.wz.cz/orel.htm>)

## **Kulturní dům**

Pravidelně je využíván členy souboru Haná ke zkouškám. Dále se v něm pořádají plesy a jiné kulturní a společenské akce.

## **Dětská hřiště a hřiště**

- ulice Nádražní: 2x asfaltové dětské hřiště, branky, koše na basket, stůl na ping pong, houpačky
- ulice Kozinova: skluzavka, pružinové houpačky, odpočívadlo
- ulice Husova: hřiště a branky
- ulice Týnecká: houpačky, pružinové houpačky, skluzavka
- ulice Na Svobodě: asfaltové hřiště, koše na basket, branky, lanovka, stůl na ping pong, houpačky, pružinové houpačky

## **Hřiště- SK Letná**

Letné se nachází jednak dětské hřiště, ale především několik hřišť pro místní sportovní oddíly. Dětské hřiště má toto vybavení: věž se skluzavkou a malou stěnou s lezeckými chyty, houpačky, pružinové houpačky a dřevěný kolotoč. Ostatní hřiště využívají oddíly házené, fotbalu a tenisu. V areálu se nachází zastřešené hřiště na házenou, travnaté fotbalové hřiště, 3x tenisový kurt, hřiště na volejbal a antukové hřiště s osvětlením, které se využívá i v zimě na bruslení. Oddíl házené nabízí svůj areál ve Velké Bystřici Na Letné k využití pro různá soustředění a k pronájmu. V areálu se nachází také posilovna, vířivka, kabiny a ubytovna (6 pokojů) s kapacitou 28 osob. Součástí ubytovny jsou WC, kuchyňka, umývárna a sprchy, počítá se zřízením sauny pro 8 osob. Objekt je vytápěn. V areálu je i restaurace s možností občerstvení.

## **Skate park- překážky a U-rampa**

**ÚAMK Bike trial-** přírodní překážky pro jízdu a skoky na terénních kolech

## **Cyklostezka**

Cyklostezka je 5 km dlouhá, s asfaltovým povrchem. Spojuje město Velká Bystřice s obcí Hlubočky a turisticky oblíbeným údolím řeky Bystřičky. Byla vybudována s podporou ROP Střední Morava a slavnostně otevřena v červenci 2009. Téměř okamžitě si získala nečekanou oblibu. Toto tvrzení potvrdilo automatického sčítání cyklistů, in-line bruslařů a chodců, které zde v první polovině září 2009 pro město provedla obecně prospěšná společnost

Partnerství. Za 13 dní po cyklostezce projelo a prošlo téměř 9000 osob, přičemž průměrná denní návštěvnost ve všední dny dosáhla téměř 660 osob, v dny pracovního klidu pak 750 osob. Ze zjištěných údajů je ve všední dny patrná ranní špička mezi 5 a 6 hodinou a pak odpoledne mezi 17 a 19 hodinou. O víkendech lze největší frekvenci ve využívání stezky naopak pozorovat mezi 15 a 17 hodinou. Cyklostezka byla záměrně plánovaná, tak aby vedla kolem výrobních areálů místních firem. Neslouží tak jen pro účely rekreace, ale i lidem, kteří ji využívají k cestě do zaměstnání.

Zdroj: (Tisková zpráva Partnerství o.p.s.)

### **Zámecký park**

Přírodně krajinářský park rozkládající se na ploše 1,36 hektaru. Přes park prochází pěší turistická stezka.

## **5.2.2 Sportovní oddíly, zájmové kroužky**

### **Házená SK Velká Bystřice**

V současné době má oddíl házené SK Velká Bystřice přihlášený v soutěžích řízených ČSH jako jeden z mála oddílů v regionu všechny kategorie, tj. družstva miniházené (4+1), mladších a starších žáků, mladších a starších dorostenců a mužů. Chlubou oddílu jsou zejména mládežnické a dorostenecké kategorie.

Oddíl házené má v současnosti celkem 150 členů, z toho 105 jsou aktivní hráči a 45 funkcionáři oddílu, dále máme 15 trenérů s licenci, 3 aktivní rozhodčí a 3 zástupce v orgánech ČSH.

Hlavní priority oddílu házené v současnosti a blízké budoucnosti:

- práce s mládeží, včetně udržení a rozšíření počtu sportovních tříd se specializací na házenou na Masarykově ZŠ ve Velké Bystřici
- modernizace areálu na hřišti Na Letné (opláštění zastřešeného hřiště s umělým povrchem)
- zvýšení aktivity a podílu členů oddílu házené na společenském životě města Velká Bystřice

Zdroj:(Házená SK Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://hazena.velkabystrice.cz/index.php?volba=historie>)

## **Velká kopaná SK Velká Bystřice**

Své oddíly kopané mají benjamínci, mladší žáci, starší žáci a muži. Tréninky a zápasy mužů probíhají na fotbalovém hřišti Na Letné, v zimní sezoně využívají fotbalisté víceúčelovou halu, zápasy v zimě probíhají v kryté hale v Holici. Součástí členství v oddíle je i příprava hřiště pro nastávající sezonu. Ta zahrnuje opravy zázemí šaten a vybavení hřiště.

## **Školní sportovní klub „Jumpers“**

Zahrnuje všechny sportovní kroužky na Masarykově základní škole. Jedná se o basketbal, florbal, volejbal, sportovní hry 1.-3. a 4.-5., a střelecký kroužek. Členové klubu vlastní členský průkaz, který jim může zajistit výhody v případě akcí pořádaných sportovním klubem. Dále škola nabízí taneční kroužek, gymnastiku nebo přípravku na házenou.

Zdroj: (Masarykova základní škola Velká Bystřice. (2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.mzs-vb.cz/>)

## **Folklorní soubor Haná**

Haná Velká Bystřice zastřešuje folklorní soubory Haná, Mladá Haná, Kanafaska, Krušpánek a Čekanka. Soubory zpracovávají a prezentují lidové tance, písně a zvyky z regionů Haná a Lipenské Záhoří. Národopisný soubor Haná pracuje od roku 1976. Soubor se řadí mezi nejznámější v republice a tak je pravidelně zván na mnoho festivalů. Soubor vystupuje například na festivalech ve Strážnici, Dolní Lomné, ve skanzenu v Rožnově, na Valné hromadě Folklorního sdružení České republiky a také na Národním krojovém plesu v Praze. Soubor se účastnil také řady festivalů v zahraničí, např. ve Švýcarsku, na Mallorce, v Itálii, Řecku, Slovinsku, Polsku nebo Holandsku. Podílí se také na přípravě a realizaci celoroční kulturní akce Hanácký rok v Bystřici.

Zdroj: (Folklorní soubor Haná Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.souborhana.com/index.php>)

## **Kynologický klub**

Činnost klubu je zaměřena na sportovní a služební výcvik psů, řízený pro širokou veřejnost. Ročně uskuteční několik zkuškových, chovatelských a výstavních akcí. Pro začátečníky se psy je v určené době připraven zkušený člen klubu k individuálnímu výcviku psa a zaškolení psůvoda, což usnadňuje vzájemné soužití se psy získáním jejich ovladatelnosti. Ve spolupráci s obcí Velká Bystřice a dalšími zájmovými a sportovními organizacemi je v areálu klubu poskytováno zázemí pro konání dalších sportovních a volnočasových aktivit.

Zdroj: ( Kynologický klub Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://kkvelkabystrice.sweb.cz/> )

### **Mladý rybář**

Do kroužku dochází pravidelně 18 dětí ve věku 9-15 let. Cílem je naučit je rybářským dovednostem, které později uplatní při získání rybářského lístku. Vede děti k citlivému vnímání přírody, a spolupráci například při čištění řeky Bystřičky. Děti se účastní také rybářských závodů ve Velké Bystřici.

### **Mateřské centrum Bublinka**

Občanské sdružení, které nabízí v prostorách Masarykovy ZŠ příjemné prostředí pro trávení volného času pro maminky s dětmi. Sdružení také pořádá různé společné akce, jakými jsou například výlety po okolí, mikulášské nadílky aj.

Zdroj: (Mateřské centrum Bublinka.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.mcbublinka.estranky.cz/>)

### **5.2.3 Sportovní akce, ekologická akce**

Pravidelně se pořádají házenkářské turnaje a zápasy, jako je například LO Haná Cup, Nutrend Cup, Feron thyssen plastic, mistrovské turnaje, novoroční turnaje aj.

Také oddíl velké kopané SK Velká Bystřice pořádá pravidelné zápasy.

### **Bílý kámen**

Cyklo-turistická akce pořádaná jednou ročně vždy v květnu. Tento rok se uskutečnil již 17. ročník. Akce umožňuje nejen cyklistům, ale i pěším turistům poznání zajímavých míst jinak celoročně uzavřeného vojenského prostoru Libavá. Popularita tohoto jednodenního výletu do Oderských vrchů neustále roste, každoročně se jí zúčastňuje stále více a více sportovců, mladých i starších. V roce 2009 byl zaznamenán rekord návštěvnosti - 6303 jedinců. Již dlouho je spolupořadatelem bystřický Auto-velo-klub a počty zúčastněných cyklistů se v posledních letech počítají na tisíce. Tuto sportovní akci pořádají: město Velká Bystřice, Auto-velo-klub Velká Bystřice, Újezdni úřad vojenského újezdu Libavá, Středisko obsluhy výcvikového zařízení Libavá AČR, Vojenské lesy a statky ČR divize Lipník, Vojenská policie AČR a Policie ČR.

Zdroj: (Bílý kámen.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.akcebilykamen.cz/history.php> )

### **ÚAMK Bike trial**

V září minulého roku se zde pořádalo Mistrovství republiky v bike trialu. Pravidelně se zde pořádají tréninky.

### **Rybářské závody**

Pravidelně 1x ročně pořádá MO ČRS rybářské závody pro dospělé a pro členy kroužku mladých rybářů.

### **Ekologická akce - čištění řeky Bystřice**

Letos se uskuteční v pořadí již 5.ročník této ekologické akce. Akce je konaná dobrovolníky z řad velkobystřických občanů s jediným cílem, a to udržet řeku Bystřičku čistou. Řeka Bystřice je levostranným přítokem řeky Moravy, do níž se vlévá v Olomouci ve výšce 212 m n. m. Pramení jihovýchodně od Rýžoviště ve výšce 600 m n. m. Je dlouhá 53,9 km . Povodí má plochu 267,4 km<sup>2</sup>. Na jaře je využívána vodáky. Úsek Ondrášov-Hrubá voda je sjízdný s obtížností WW III, z Hrubé Vody po ústí je řeka sjízdná s obtížností WW I.

Organizátoři akce: Václav Břeha, Martin Šípek, město Velká Bystřice

Zdroj: (Čištění řeky Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://reka.velkabystrice.cz/index2.html>)

#### **5.2.4 Kulturní a společenské akce**

Kulturní akce většinou zajišťuje Kulturní středisko Velké Bystřice. Jsou to koncerty populární i vážné hudby, divadelní představení, festivaly, přehlídky, výstavy, karnevaly, zábavné akce, mikulášskou nadílku, plesy, oslavy, přednášky, besedy aj. Také se stará o provoz veřejné knihovny Jaromíra Balcárka a vydávání Velkobystřických novin. Mezi nejvýznamnější akce patří folklorní festival s mezinárodní účastí – Lidový rok, přehlídky trampských, country, bluegrassových a folkových skupin, Regi banjo a Banjo a divadelní národní přehlídka Pohárek SČDO.

## Lidový rok

Lidový rok je festival folklorních souborů a skupin s mezinárodní účastí. V roce 2010 se bude konat 20-tý jubilejní ročník. Festival se každoročně koná na Zámeckém náměstí ve Velké Bystřici. Pořadatelem festivalu je město Velká Bystřice, Folklorní sdružení ČR, Folklorní soubor Haná a Kulturní středisko Velká Bystřice. Záštitu nad festivalem přebírá každoročně celá řada významných osobností politického a společenského života. Již tradičně jej podporuje Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Na festivalu Lidový rok představují domácí i zahraniční soubory tradiční lidové zvyky a výroční obyčeje svých regionů v jevištní podobě a celou řadu dalších volných programových vystoupení. Festival je dvoudenní, a vystupují na něm dospělé i dětské soubory. Slavnostní zakončení večera je doprovázeno velkým ohňostrojem. Jako doplňkový program je možné shlédnout vystoupení zahraničních souborů a muzik, vystoupení šermířských skupin aj. Po oba dva dny probíhá současně s festivalem Lidový rok i řemeslný jarmark, na němž jsou předváděna lidová řemesla, která tak svým projevem doplňují kolorit festivalu. V podloubí radnice současně probíhá i výstava tématicky zaměřená na lidový folklór, fotografie a malby. S ohledem na lidovou kulturu zde prezentovanou je i samotný festival koncipován jako nezisková akce bez výběru vstupného. Festival každoročně navštíví okolo 3000 lidí.

Zdroj: (Kulturní středisko Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://ks.velkabystrice.cz/> ze dne 30.4.2010)

## Hanácký rok v Bystřici

Celoroční kulturní akce, obnovující tradice a zvyky regionu Hané.



Obrázek 3. Informační leták kulturní akce Hanácký rok v Bystřici

V programu jsou tyto akce:

Bystřický masopust se zabijačkou- 6.únor

Velikonoční jarmark- 21.března



Vynášení smrtky- 26. března  
Smrtneďlní obchůzka- 21. března  
Květná neděle-pletení tatarů- 28. března  
Mrskut – velikonoční obchůzka- 5. dubna  
Pálení čarodějnic- 30. dubna  
Stavění máje- 1. května  
Slavnost kroje- 9. května  
Bystřická Kuličkyáda- 9. května  
Sečení loke- 29. května  
Kácení mája- 29.května  
Dětský den- 29. května  
Hanácké pupek světa- 19. června  
Lidový rok- 4. a 5. září  
Svatomartinské odpoledne- 13.listopadu  
Vánoční jarkmark- 25. listopadu  
Sv. Mikuláš – rozsvícení vánočního stromu- 5. prosince  
Adventní koncert- 12. prosince  
Zpívání u vánočního stromu- 16. prosince  
Štědrovečerní troubení z věže kostela- 24. prosince  
Štěpánské koledování- 26. prosince  
Zdroj: (Hanácký rok v Bystřici.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.muvb.cz/prilohy/SKLADACKA.pdf>)

### **Bystřické banjo**

Jen v prvním desetiletí vystoupilo na Bystřickém banju na šedesát různých kapel z celé republiky, včetně nejvýznačnějších interpretů a trampských osobností. Přehlídka byla založena na podporu a šíření především trampské písně, trampské muziky a jí příbuzným žánrům: folku, bluegrassu a zejména country .

### **Regi Banjo**

Regionální přehlídka pro skupiny pouze středomoravského hudebního regionu. Pomocí divácké ankety se rozhodne o kvalifikaci skupin na účasti celorepublikového banja, kterého se účastní přední české skupiny a interpreti.

Kulturní a společenský život pro seniory žijící v domově zajišťuje:

### **Dům pokojného stáří sv. Anny Velká Bystřice**

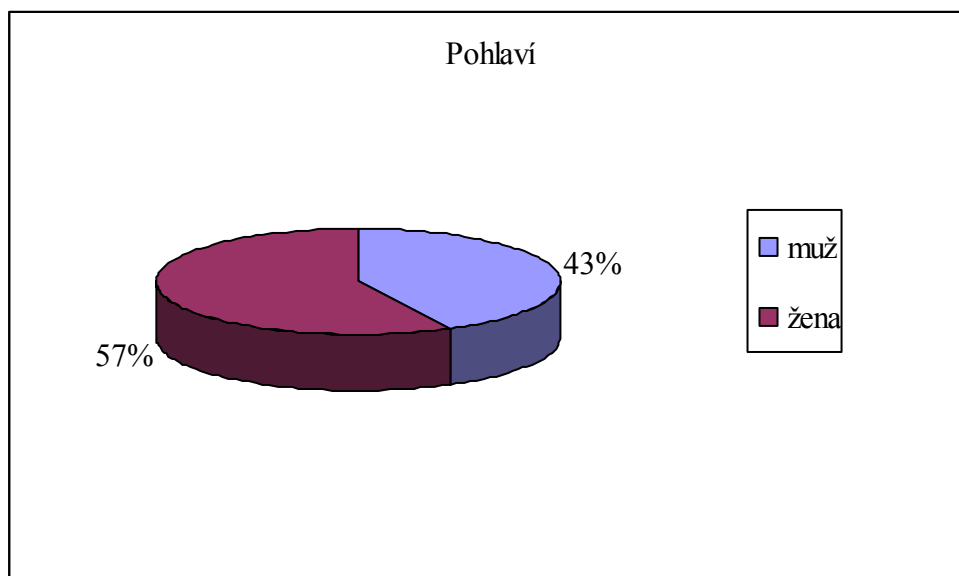
Sociální služby Domu pokojného stáří sv. Anny Velká Bystřice, jsou určeny seniorům, kteří vzhledem ke snížené soběstačnosti v základních životních dovednostech již nemohou objektivně setrvat ve svém přirozeném prostředí. Mezi vybrané cíle domova patří například možnost rozvíjet osobnost klientů při pracovních činnostech, zájmových aktivitách, vytvářet podmínky pro aktivní prožívání volného času formou účasti uživatelů na rekreačních akcích a zapojováním se do zájmových kroužků. Organizují zájmové činnosti, kulturního a společenského vyžití, prostřednictvím interních i externích nabídek. V domově se například pořádají tyto akce: Svatoanenské odpoledne, sportovní den ve Chválkovicích nebo mezinárodní den seniorů.

Zdroj: (Dům pokojného stáří sv. Anny Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://svanna.velkabystrice.cz/index.php>)

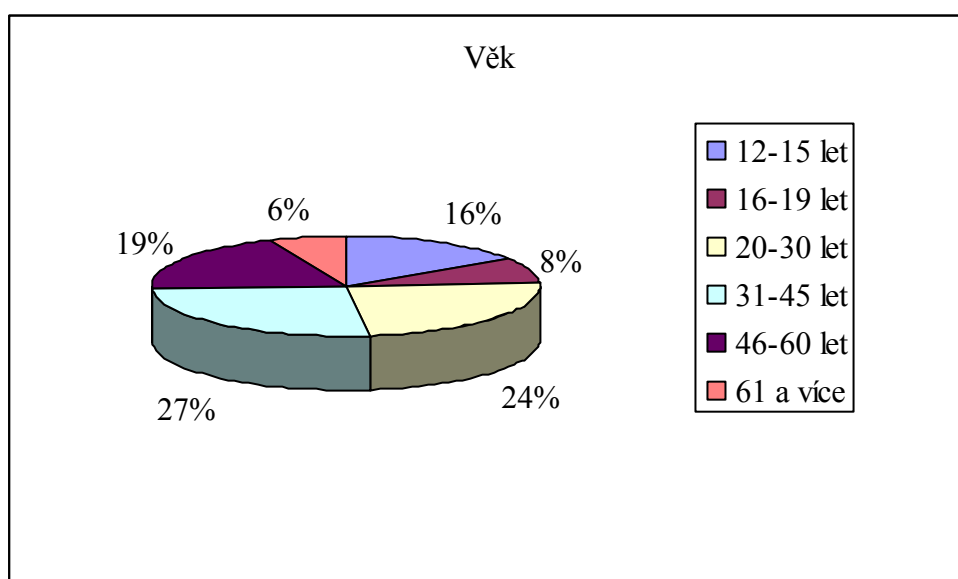
## 6 VÝSLEDKY

Dotazníkové šetření probíhalo mezi obyvateli města Velká Bystřice v dubnu 2010. Celkem bylo rozdáno 120 dotazníků. Počet dotazníků vyplněných a vrácených zpět je 108. Návratnost je tedy 90%. Šetření proběhlo mezi muži(chlapci) a ženami(dívkami) ve věkových kategoriích od 12 let. Osloveni byli jak studující, tak pracující obyvatelé, ekonomicky aktivní i ekonomicky neaktivní obyvatelé. Níže uvedu rozdělení dle věkových skupin, dosaženého vzdělání a ekonomické aktivity. Dále pak výsledky z vlastního dotazníkového šetření.

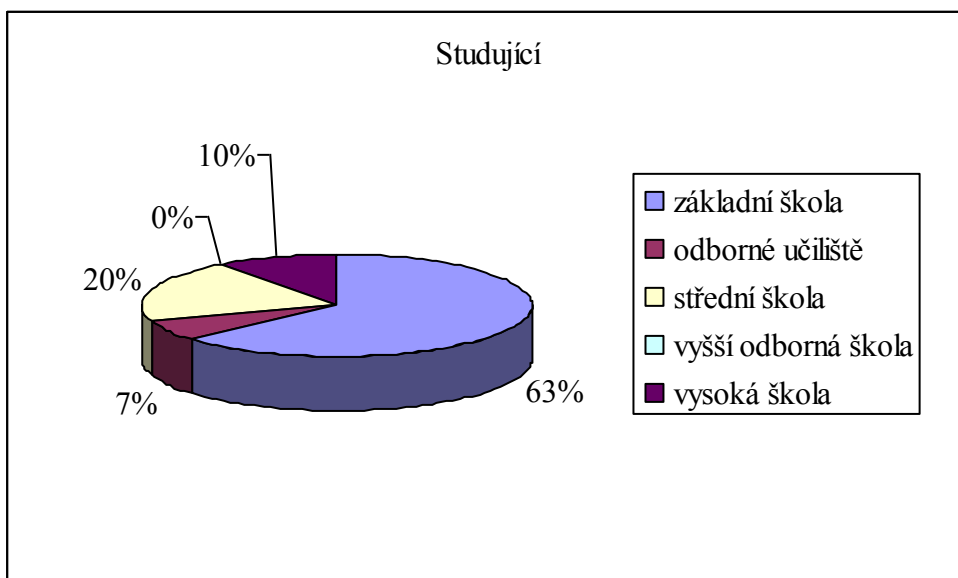
### Statistické rozdělení zkoumaného vzorku:



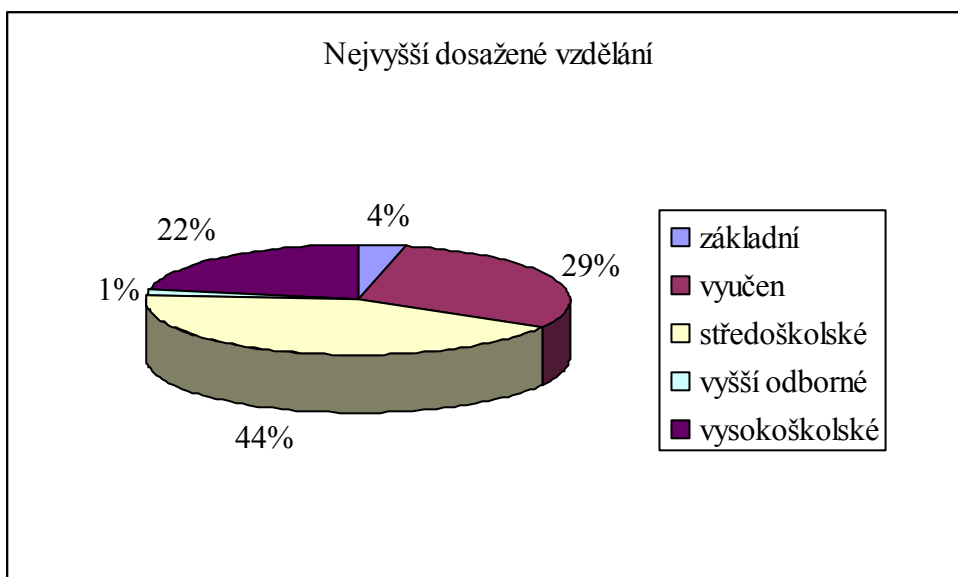
Obrázek 4. Členění obyvatelstva dle pohlaví



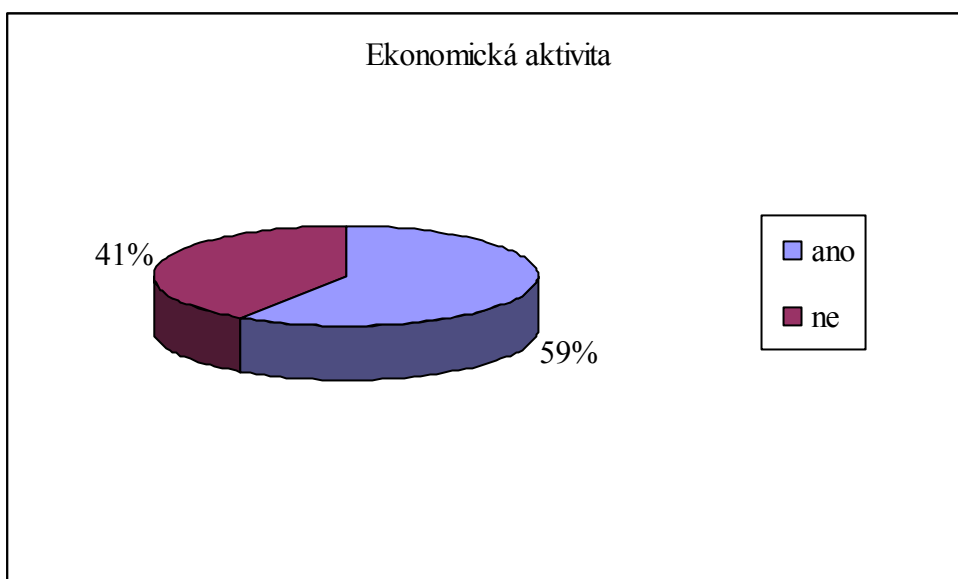
Obrázek 5. Členění obyvatelstva dle věku



Obrázek 6. Členění studujícího obyvatelstva

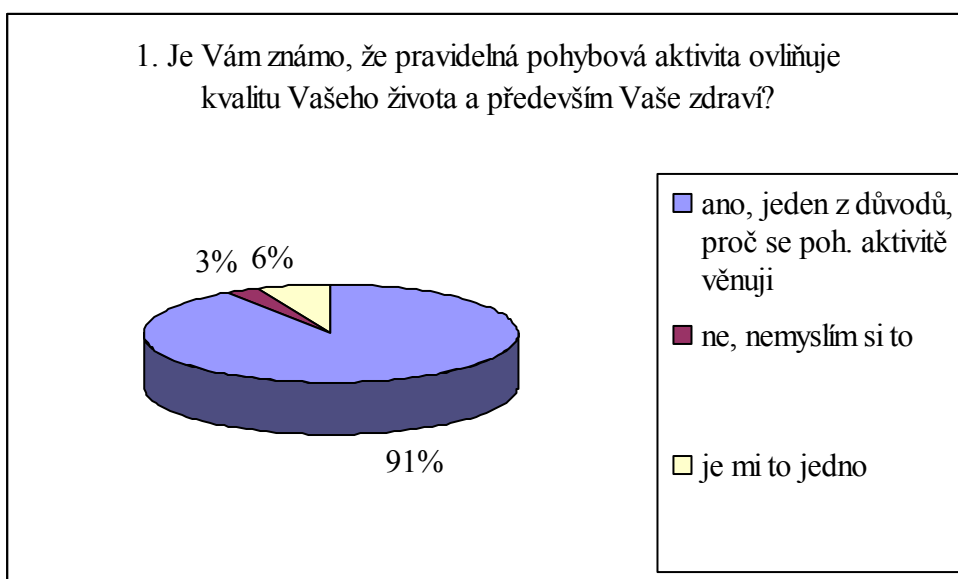


Obrázek 7. Členění obyvatelstva dle dosaženého vzdělání



Obrázek 8. Členění dle ekonomické aktivity

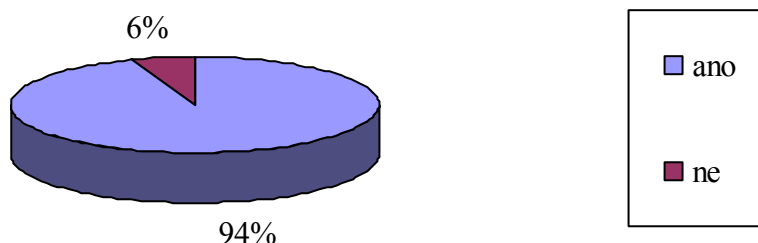
**Výsledky vlastního dotazníku:**



Obrázek 9. Hodnocení vlivu pohybové aktivity na zdraví

Největší procento obyvatel souhlasí s tím, že pokud pravidelně sportují, pozitivně se to projeví na jejich zdraví. Tuto skutečnost hodnotím velice kladně. Občané se zajímají o svůj zdravotní stav a pravidelným sportováním si svoje zdraví udržují.

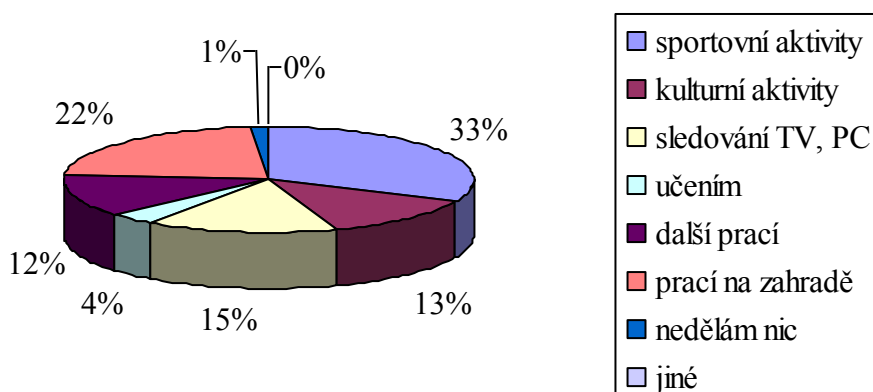
2. Souhlasíte s poznatkem, že pokud by se lidé věnovali pravidelně pohybové aktivitě, nemuselo by se vynaložit takové množství peněz do následné léčby jejich zdraví? (např. obezita a s ní spojené důsledky)



Obrázek 10. Hodnocení názoru na negativní dopad při nedostatečné pohybové aktivitě

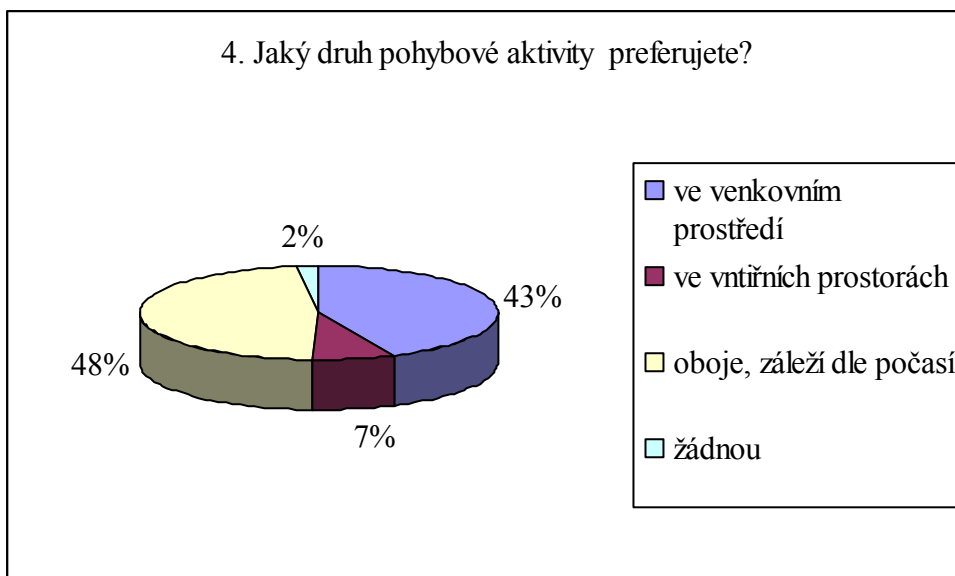
Většina lidí, 94%, souhlasí s tím, že pokud by lidé pravidelně sportovali, nemuselo by se vynaložit velké množství peněz na důsledky spojené s léčbou jejich zdraví. Stejně jako u přechozího výsledku je patrné, že občané jsou si vědomi důležitosti pohybové aktivity jako prevenci před různými onemocněními.

3. Ve volném čase se nejčastěji věnujete těmto aktivitám:



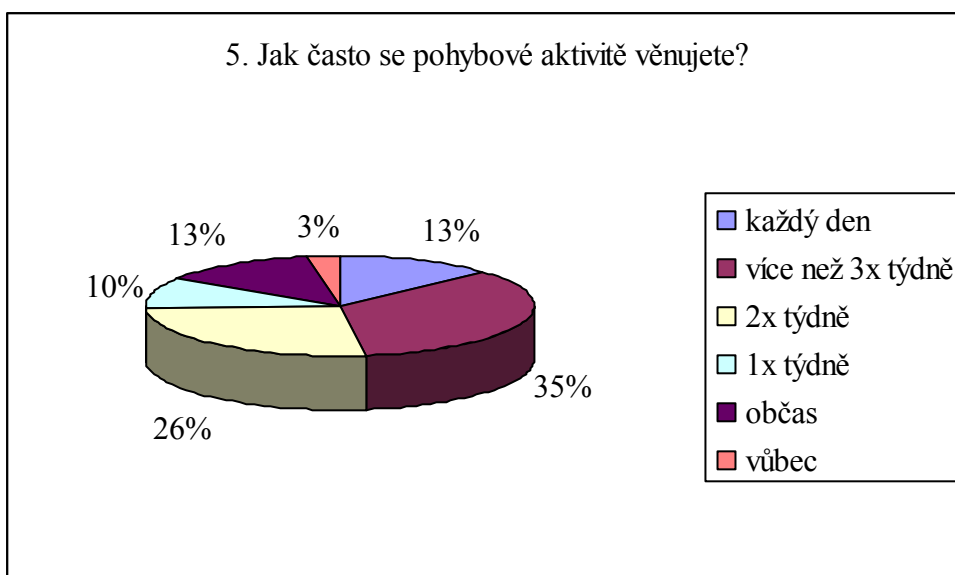
Obrázek 11. Výběr aktivit nejraději provozovaných ve volném čase

Největší procento obyvatelstva se věnuje sportovním aktivitám. Nejmenší procento obyvatelstva uvedlo, že nedělá nic. Pokud byla uvedena možnost jiných aktivit, jednalo se většinou o procházky v přírodě. Druhá a třetí možnost byly uvedeny kulturní aktivity a práce na zahradě. Tyto také patří do určitého druhu rekreace. Zajisté se tyto aktivity ve volném čase střídají, ale je podstatné, že nejčastěji, pokud je možné se občané věnují sportu.



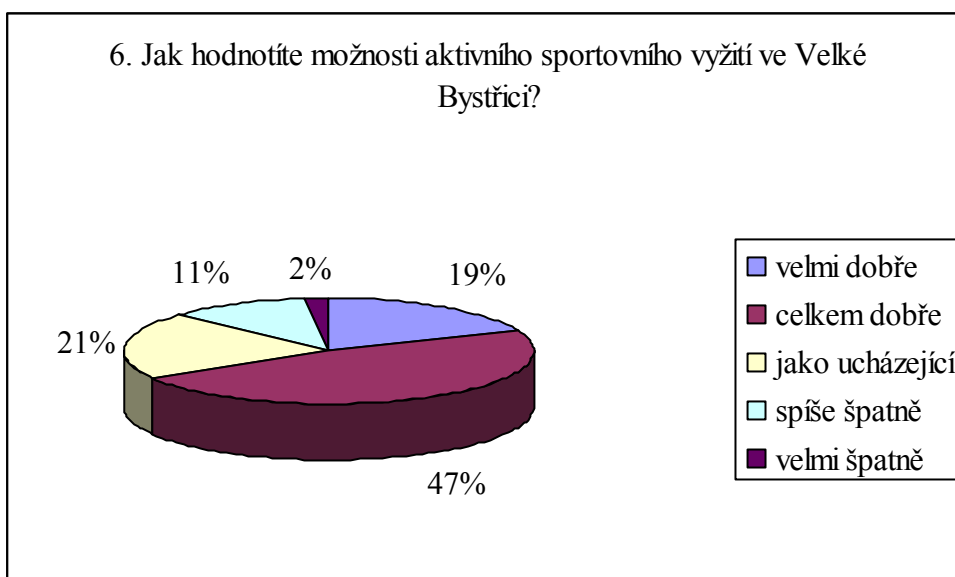
Obrázek 12. Jaký druh pohybové aktivity obyvatelé preferují

Většina si vybírá prostředí pro sportování dle počasí. Jako druhá nejčastější odpověď byla zvolena možnost pohybu ve venkovním prostředí. Důležité je, aby občané měli možnost sportování ve vnitřních prostorách a nemuseli omezovat své aktivity kvůli počasí. Sportování venku je pro člověka velmi přínosné, nejen pro zdravotní stránce, ale také pro zážitek z pobytu v přírodě.



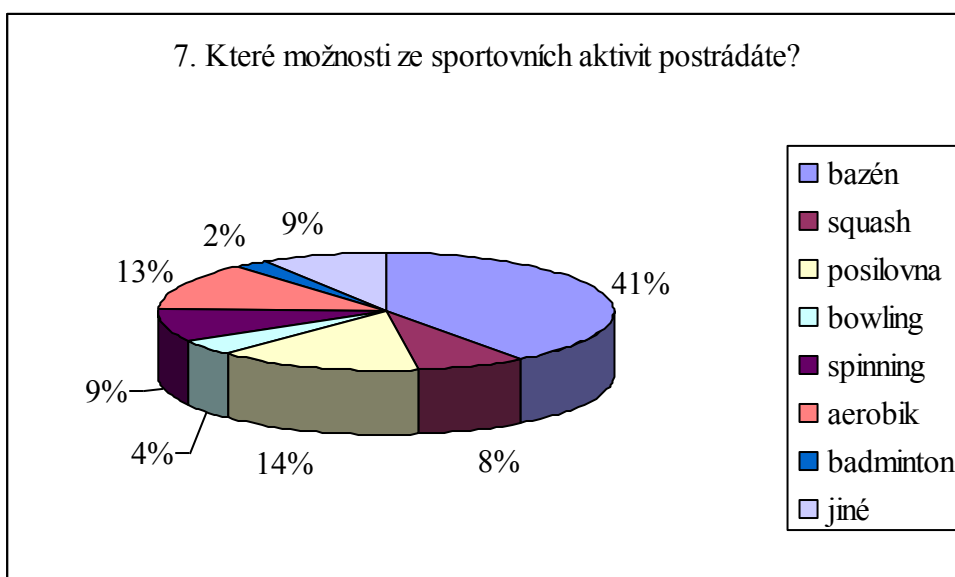
Obrázek 13. Jak často se obyvatelé pohybové aktivitě věnují

Nejvíce, a to 35%, se věnuje pohybové aktivitě více než 3x týdně. Nejmenší procento lidí, 3%, nesportuje vůbec. Pokud zvážíme, že pohybovou aktivitu je neoptimálnější provozovat obden, máme u většiny obyvatel velmi dobrý výsledek.



Obrázek 14. Hodnocení možností aktivního sportovního vyžití ve městě

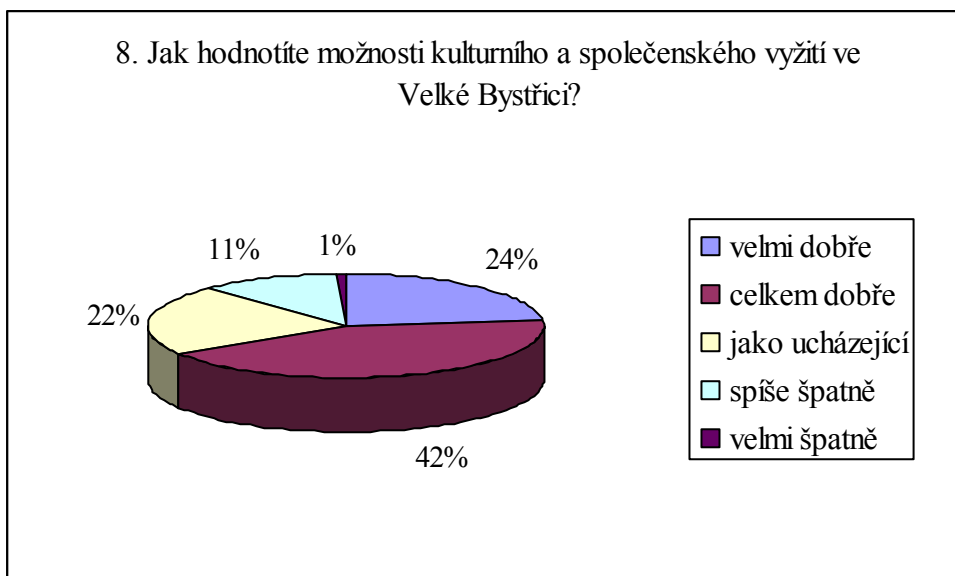
47% obyvatel hodnotí možnosti sportovního vyžití celkem dobře. 2% obyvatel hodnotí možnosti velmi špatně. Co by občané uvítali, uvádím v následujícím grafu.



Obrázek 15. Které sportovní aktivity by obyvatelé uvítali

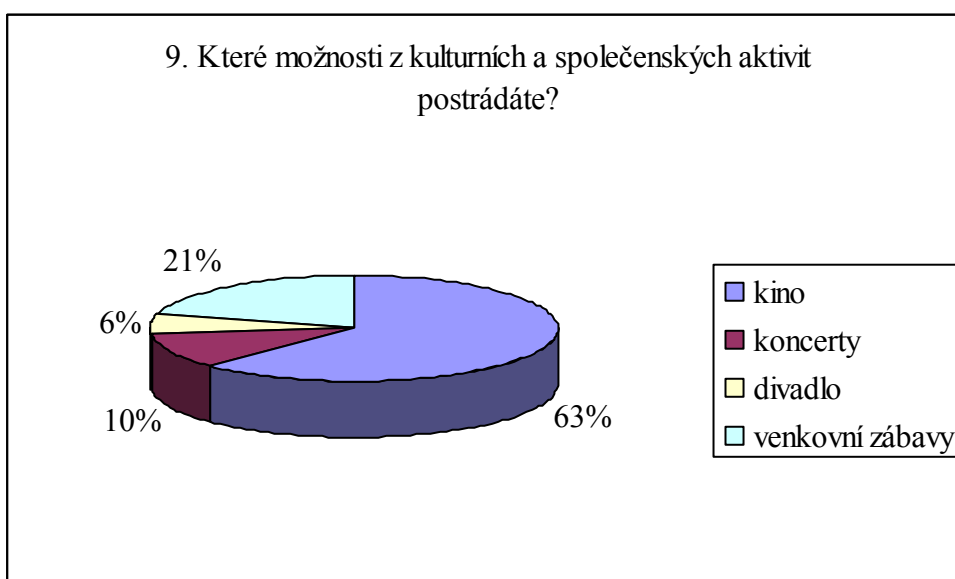
Nejvíce lidí by uvítalo ve městě bazén, a to jak vnitřní, tak venkovní. Dále pak kvalitní fitcentrum, které by disponovalo kvalitní posilovnou, aerobicem, spinningem nebo squashem. Tyto možnosti byly také nejčastěji uváděny jako důvod, proč obyvatelé jezdí za sportem jinam.





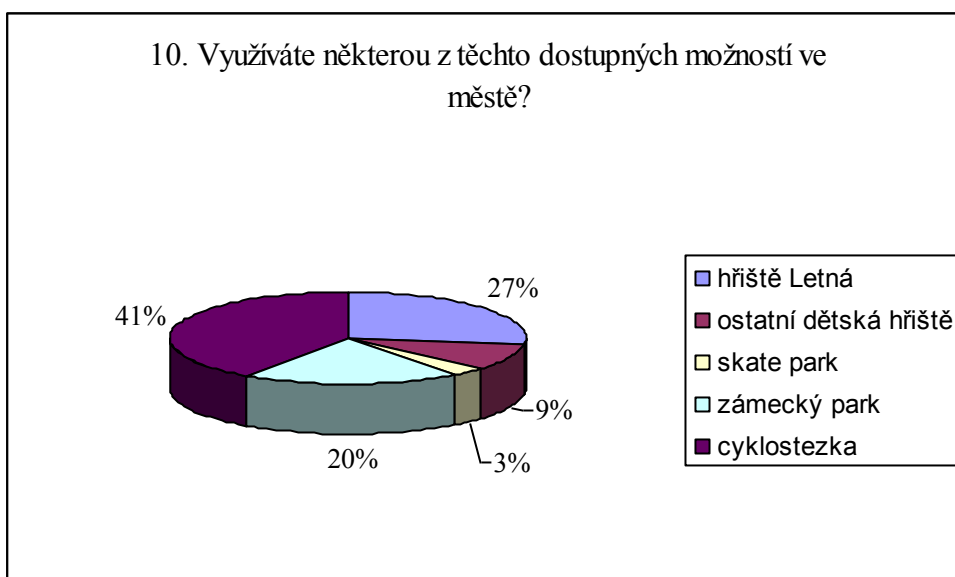
Obrázek 16. Hodnocení kulturního a společenského vyžití ve městě

42% obyvatel hodnotilo tyto možnosti celkem dobře. Nejmenší procento lidí hodnotilo tyto možnosti velmi špatně. Co by obyvatelé ve městě uvítali, uvádím níže.



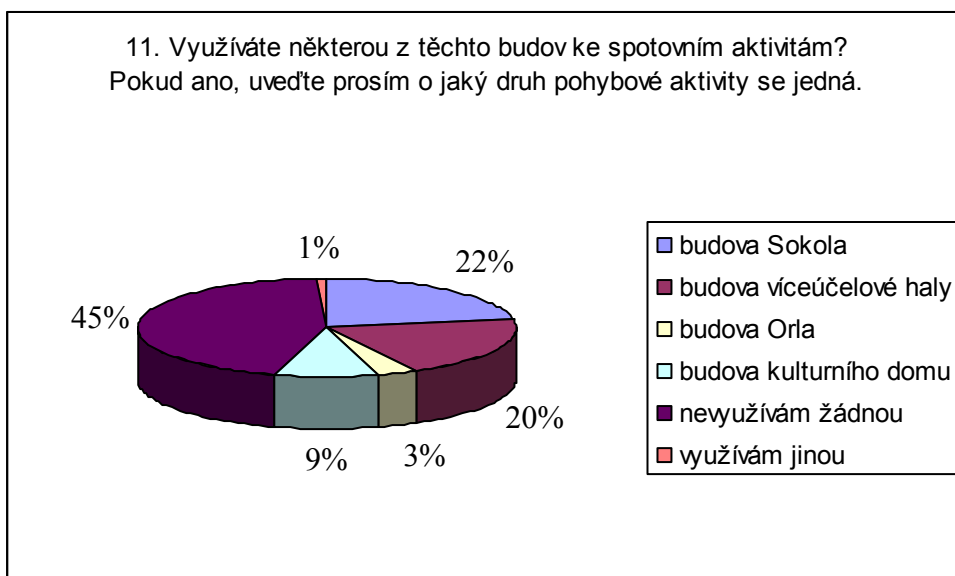
Obrázek 17. Výběr kulturních a společenských aktivit, které by obyvatelé uvítali

63% obyvatel by si přálo ve městě kino. Dále by uvítali více venkovních zábav. Kdysi provozované kino by si jistě našlo své příznivce. Kino by mohlo prosperovat díky nižší ceně, a také lepší dostupnosti. Ne každý má rád prostředí obchodních center s multikiny, kde se nejčastěji musíte dostat autem. K ceně za vstup tedy máte i další výdaje spojené s dopravou. Co se týká venkovních zábav, můžeme tento požadavek spojit s potřebou lidí pobavit se na čerstvém vzduchu a ne v zakouřených prostorách hospod.



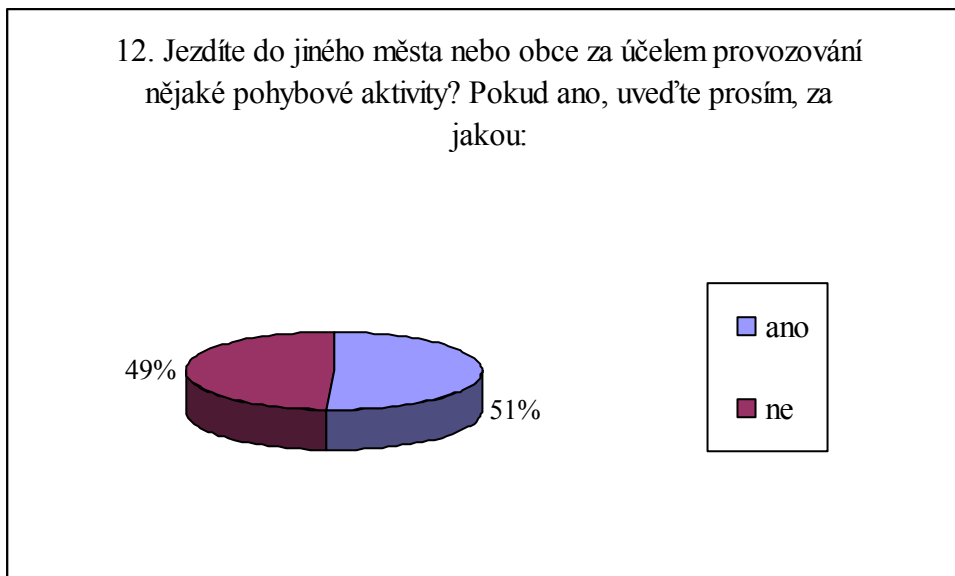
Obrázek 18. Které z dostupných možností jsou nejvíce využívány

Nejvíce obyvatel využívá novou cyklostezku spojující Velkou Bystřici s Mariánským Údolím nebo Olomoucí. Mohou ji využívat nejen cyklisti, ale také chodci, nebo bruslaři na inlinech. Další možnost, kterou nejčastěji navštěvují je hřiště Letná.

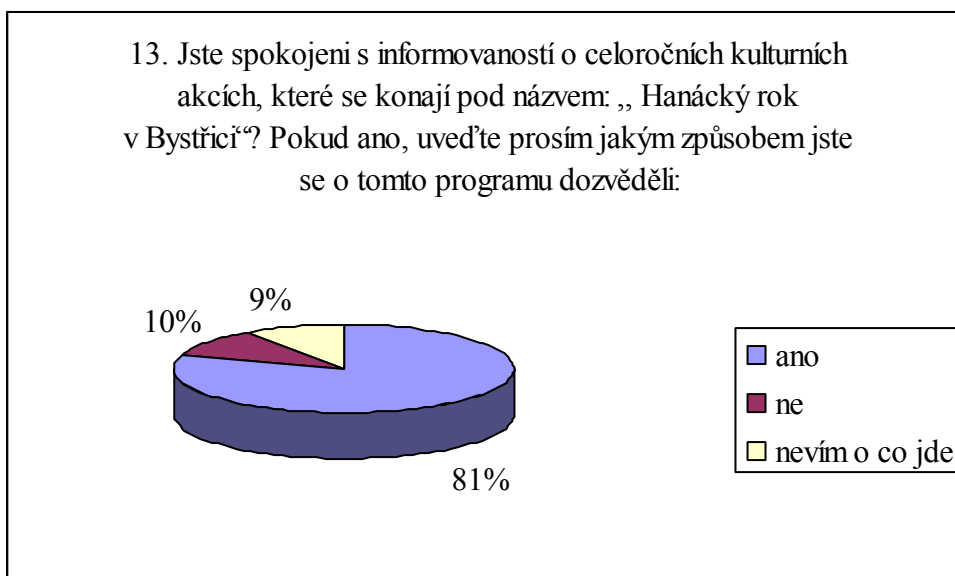


Obrázek 19. Využívání budov určených k trávení volného času

Nejvíce obyvatel odpovědělo, že nevyužívá žádné prostory ve městě. Další nejčastější odpověď bylo využití budovy Sokola. Pokud většina obyvatel uvedla, že nevyužívá žádných dostupných prostor, může to svědčit o jejich neinformovanosti o sportovních akcích, které mohou využívat. Nebo to mohou být ti, kteří jezdí sportovat například do blízké Olomouce.

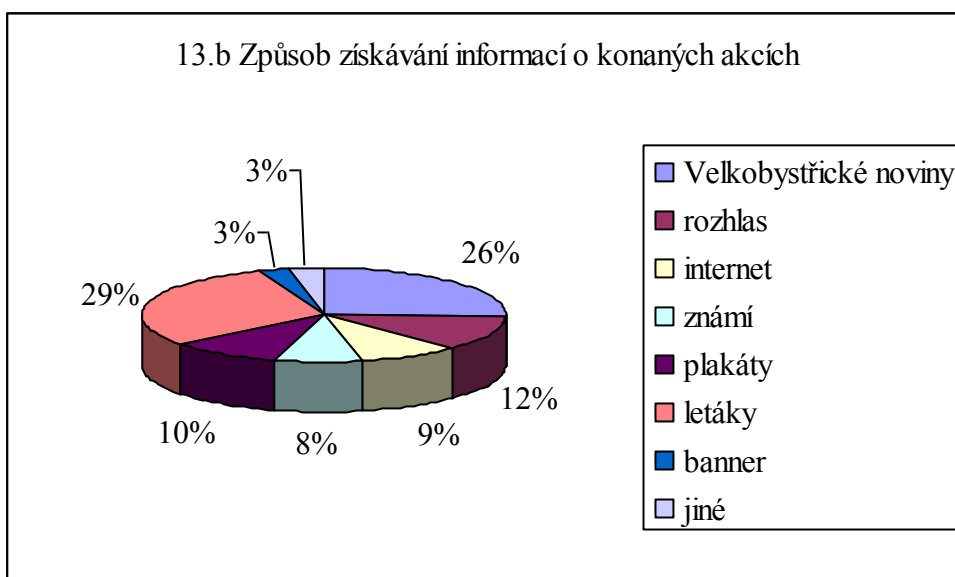


Obrázek 20. Hodnocení dojíždění za jinými pohybovými aktivitami, než dostupnými ve městě  
 51% obyvatel pravidelně dojíždí do jiného města nebo obce, za účelem provozování pohybové aktivity. 49% obyvatel využívá možnosti dostupné pouze ve Velké Bystřici. Tento výsledek by odpovídal předchozímu grafu, kdy zhruba polovina obyvatel využívá možnosti dostupné ve městě, a druhá polovina za sportem někam dojíždí.



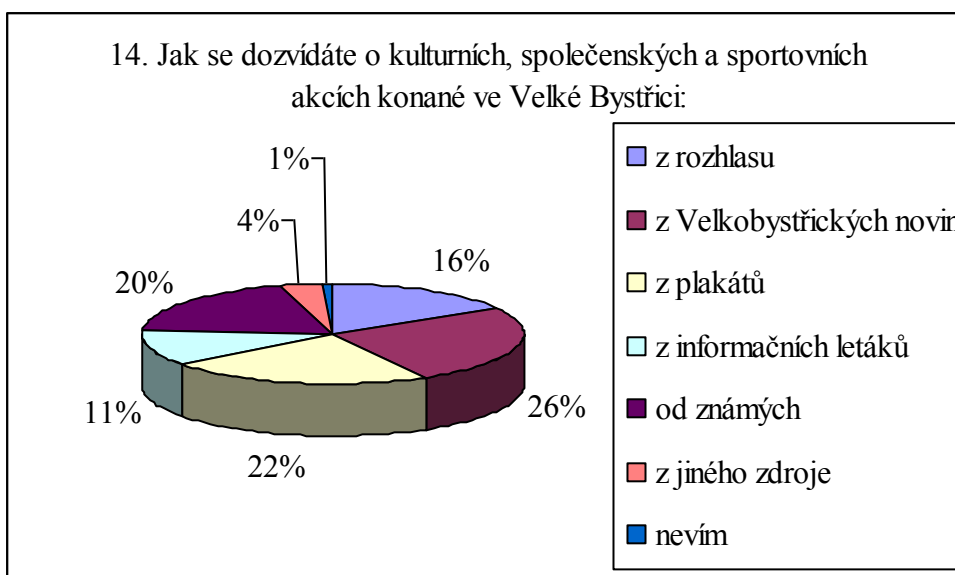
Obrázek 21. Spokojenost s informovaností o kulturních akcích „Hanácký rok v Bystřici“

Většina, a to 81% obyvatel je spokojeno s informovaností o této kulturní akci. Jen 9% obyvatel o této akci neví. Velká informovanost je výsledkem velmi dobré propagace této kulturní akce. V dalším grafu jsou uvedeny zdroje, ze kterých se obyvatelé nejčastěji o akci dozvídají.



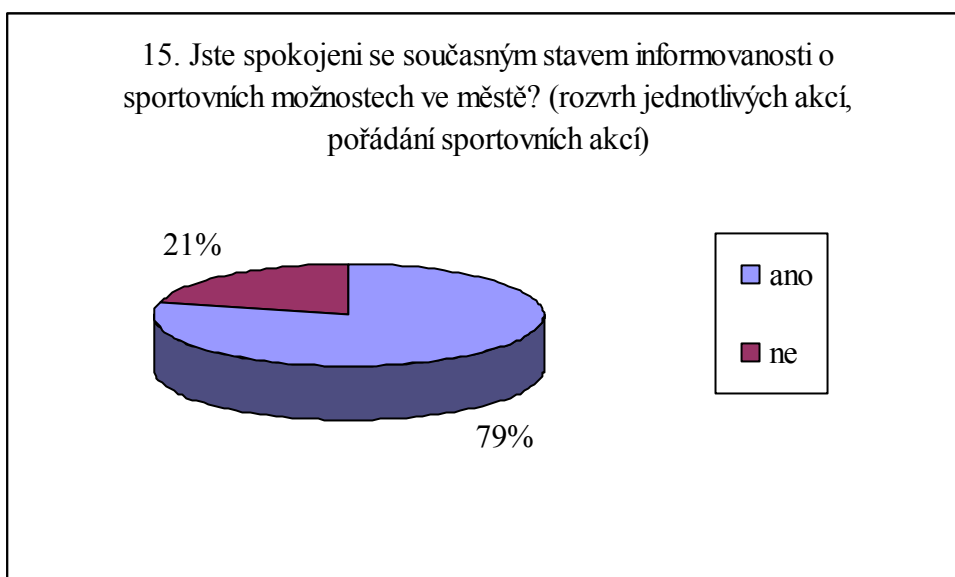
Obrázek 22. Způsob, jak se o těchto akcích lidé dozvídají

Největší procento obyvatel se o těchto akcích dozvídá z letáků. Dále z Velkobystřických novin nebo z rozhlasu. Letáky jsou rozdávány do všech domácností ve městě. Mají kvalitní zpracování a dokáží zaujmout. Propagaci této akce považují za nejlepší ve městě, protože je komplexní a je ve všech informačních kanálech.



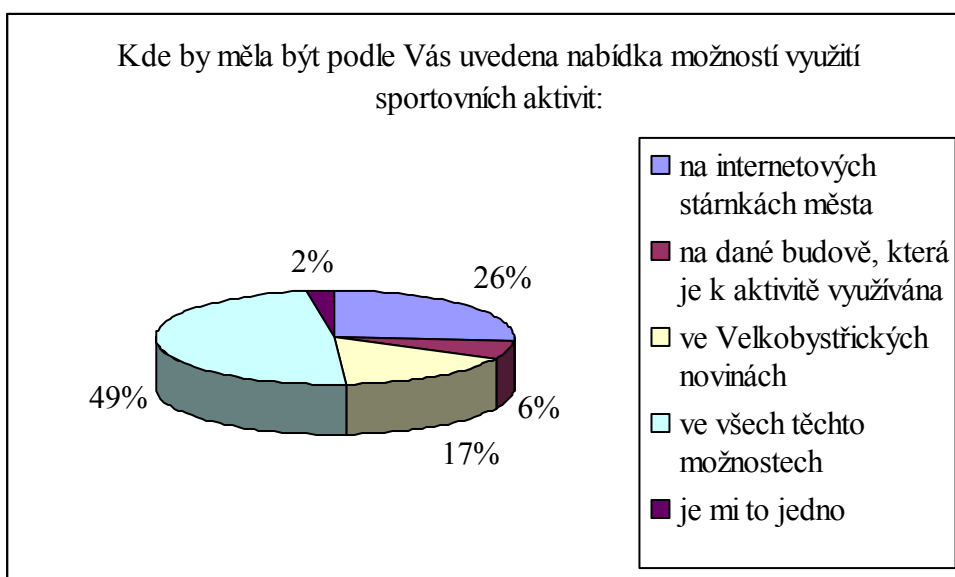
Obrázek 23. Způsob, jakým se obyvatelé dozvídají o jiných kulturních, společenských a sportovních akcích

Nejvíce, a to 26% obyvatel se dozvídá tyto informace z Velkobystřických novin. 22% obyvatel z plakátů, a 20% od známých. U ostatních akcí tedy převažuje získávání informací z Velkobystřických novin.



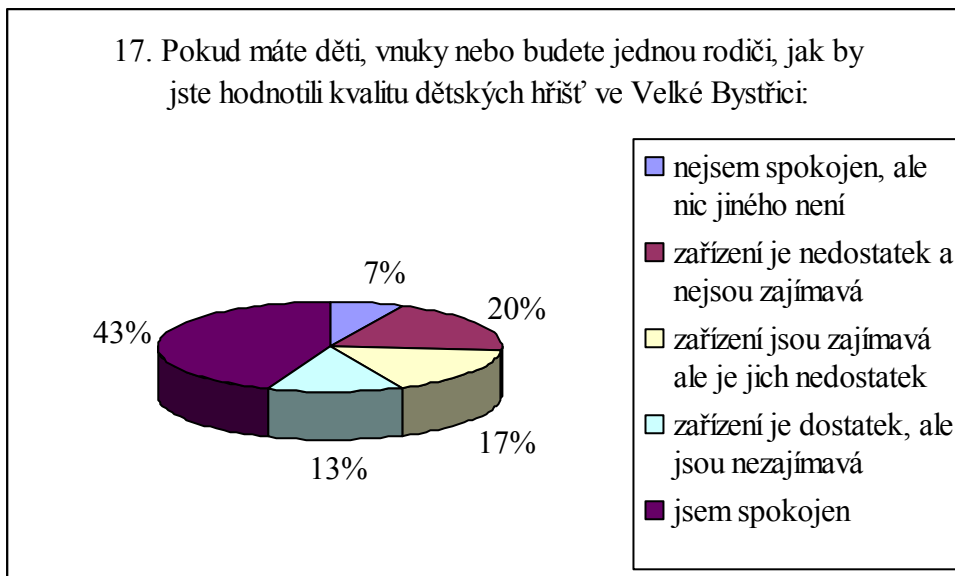
Obrázek 24. Spokojenost se současných stavem informovanosti

79% obyvatel je spokojeno s úrovní informovanosti o sportovních možnostech ve městě. 21% obyvatel ne. Další graf znázorňuje, kde by podle občanů měly být informace uvedeny.



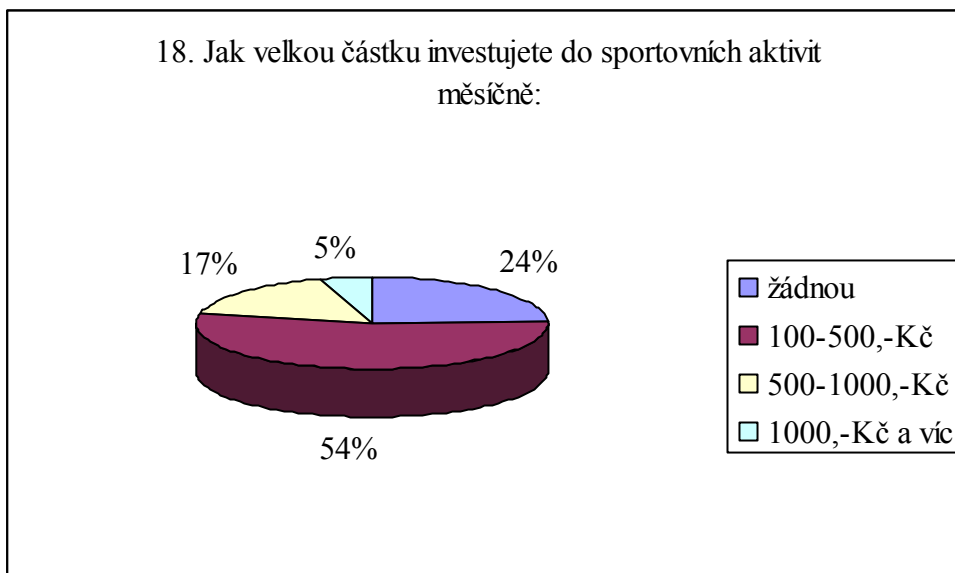
Obrázek 25. Místo, kde by měla být uvedena nabídka sportovních aktivit

49% obyvatel si myslí, že by bylo nejlepší, kdyby nabídka byla na internetových stránkách, ve Velkobystřických novinách i na budově, která se k danému sportu využívá.



Obrázek 26. Stav dětských hřišť

43% obyvatel je spokojeno se současným stavem dětských hřišť. 20% si myslí, že zařízení je nedostatek a nejsou zajímavá. 17% uvedlo, že zařízení jsou zajímavá, ale je jich nedostatek. 13% uvedlo, že zařízení je dostatek, ale jsou nezajímavá. 7% obyvatel je se současným stavem nespokojeno. V nejbližší době by mělo dojít k rekonstrukci dětských hřišť. To by mělo vést k větší spokojenosti obyvatel a k jejich většímu využití.



Obrázek 27. Měsíční výdaje na sportovní aktivity

54% obyvatel utrácí částku 100-500,-Kč. 24% obyvatel neutráčí nic. 17% obyvatel utrácí 500-1000,- Kč, a nejméně, 5% utratí 1000,-Kč a více.

## 7 DISKUZE

První otázky se týkaly uvědomnění obyvatelstva o významném vlivu pohybové aktivity obyvatelstva na jejich zdraví. V obou případech odpovědi naznačují, že lidé vědí, že pokud budou pravidelně sportovat, budou méně nemocní a budou mít spokojenější a kvalitnější život. 91% obyvatel uvedlo, že sportují proto, že pohybová aktivita má pozitivní vliv na jejich zdraví. Většina obyvatelstva tedy přistupuje ke svému zdraví zodpovědně a ví o možném riziku nemocí spojených například s nadváhou nebo obezitou. Ve volném čase se obyvatelé nejraději věnují sportovním aktivitám a práci na zahradě, což je podle Hodaně(2005) součástí rekreace zájmové. Před kulturně-uměleckou rekreací převládá sledování televize a sezení u počítače. Může to být způsobeno jednak menším množstvím času v pracovním týdnu, ale i určitou pohodlností člověka. Také se může jednat o pasivní odpočinek po sportovní činnosti. Skoro každý z nás je divákem televizních pořadů, ale je otázkou každého člověka, zda tato činnost nezabírá v jeho volném čase převážnou část. V dnešní době se také málokdo vyhne práci s počítačem. Velká část obyvatel potřebuje počítač ke své práci nebo škole. Takže se úplně absenci tohoto trávení volného času zcela nevyhneme.

Převážná část obyvatel, 48%, volí prostředí pro sport podle počasí. Celých 43% preferuje pohybovou aktivitu ve venkovním prostředí. Tento fakt hodnotím velmi pozitivně, protože pobyt na zdravém vzduchu je mnohem zdravější, také není podmíněn finančními výdaji například na vstup, a také není omezen časovým harmonogramem. Velká Bystřice a její výhodná poloha v podhůří Nízkého Jeseníku nabízí možnosti především pro turistiku a cyklistiku. Mnoho bystrických obyvatel využívá blízké prostředí lesa, nebo parku k procházkám ve všech ročních obdobích. Okolí je také výborné pro jezdeckou turistiku.

Více než 3x týdně se pohybové aktivitě věnuje 35% obyvatel. Právě pravidelnost má na zdraví ten správný účinek. Nejmenší procento uvedlo, že se sportování nevěnuje vůbec. Možnosti aktivního sportovního vyžití hodnotí nejvíce občanů jako celkem dobré. V další otázce, co ve městě chybí, 41% obyvatelů uvedlo, že by zde mohl být bazén, jak venkovní tak krytý. Dále by zde chtěli kvalitní fitcentrum, kde by byla jak posilovna, tak hodiny aerobiku, spinningu, heat programu nebo hala na squash. Myslím, si, že pokud by zde tyto možnosti byly, uvítali by to nejen občané našeho města, ale také občané okolních obcí. Můžeme vzít v úvahu také fakt, že do firmy Honeywell v Mariánském Údolí dojíždí denně několik stovek zaměstnanců, kteří by mohli být také potenciálními zákazníky. Celkově by vše přispělo ke zatraktivnění města.

42% obyvatel hodnotí možnosti kulturního a společenského celkem dobře. V otázce co by obyvatelé ve městě uvítali, byla uváděná nejčastěji možnost kina. Uvedlo ji 63% lidí. 21% obyvatel by uvítalo více venkovních zábav, dále také více koncertů a divadelních představení. Ze sportovních možností nejvíce lidí, 41%, využívá nově vybudovanou cyklostezku, která slouží nejen cyklistům, ale také in-line bruslařům, nebo chodcům. Cyklostezku využívají lidé také při cestě do práce. Její zřízení tedy přispělo i k větší bezpečnosti obyvatel.

27% využívá k trávení volného času prostory hřiště Na Letné. Nejvíce užívanou budovou ke sportování je budova Sokolovny. Skoro stejně hodnocená byla i budova víceúčelové haly, která je sice novější, ale její pronájem je mnohem dražší. Uvedlo ji 22%. Ovšem 45% dotazovaných nevyužívá žádnou z uvedených možností. Je to možné přisuzovat tomu, že nejsou dobře informováni o konaných akcích nebo jezdí sportovat například do Olomouce. Další otázka se týkala právě toho, zda obyvatelé někam za sportem dojíždí. 51% uvedlo že dojíždí jinam. Především na olomoucký bazén a do místních fitcenter. Můžeme zde vidět spojitost mezi předchozí otázkou, co obyvatelům chybí, protože bazén i fitcentrum byli nejčastěji uvedené možnosti.

Město má velkou nabídku v oblasti kulturních a společenských akcí. Díky místnímu hanáckému souboru se zde udržují zvyky a tradice regionu Hané. Ve spolupráci s kulturním střediskem a dalšími aktivními občany a institucemi vznikl celoroční program kulturních akcí Hanácký rok v Bystrici. Řada již v minulosti konaných událostí tak dostala ucelenou koncepci, která nám nejméně dvakrát měsíčně nabízí ukázkou hanáckých tradic. V dotazníku jsem chtěla zjistit, zda jsou obyvatelé z propagací spokojeni. 81% obyvatel odpovědělo, že je spokojených s informovaností, 10% spokojených není, a 9% lidí neví o co jde. Dále jsem zjišťovala, kde se o těchto akcích nejčastěji dozvídají. Nejčastěji se o akci dozvídají z letáků, odpovědělo tak 29% dotazovaných. Letáky mají velice pěkný vzhled, jsou přehledné a dokáží zaujmout. Ačkoliv jejich náklady na výrobu a distribuci nebudou malé, z odpovědí dotazovaných můžeme potvrdit jejich úspěšnost. O něco menší úspěšnost měla informovanost z Velkobystřických novin, dále z rozhlasu, plakátů a od známých. Co se týká informovanosti dohromady o všech kulturních, sportovních a společenských akcích tak má největší úspěšnost 26% Velkobystřické noviny, dále plakáty, informace od známých a rozhlas. Pokud jde jen o sportovní akce (týká se i jednotlivých rozpisů cvičení a informovanosti o oddílech) většina obyvatel je spokojena a souhlasí s tím, že by nabídka akcí měla být uvedena komplexně ve všech dostupných možnostech.



V otázce kvality dětských hřišť je 43% obyvatel spokojeno, ale 20% si myslí, že zařízení je nedostatek a nejsou zajímavá. V nejbližší době by mělo dojít k rekonstrukci dětských hřišť a k výstavbě hřišť nových.

V poslední části dotazníků jsem zjišťovala kolik lidé investují do sportovních aktivit měsíčně. Největší procento lidí, 54%, utrací 100-500,-Kč za měsíc. Další o něco menší část, 24%, neutratí žádnou částku. Je otázkou, zda by lidé rádi vynaložili více peněz za například kvalitnější služby, nebo zda by tato skupina novou nabídku vůbec nevyužila kvůli omezeným finančním možnostem.

## 8 ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Cílem práce bylo na základě zjištěných podmínek, jak materiálních, tak prostorových a názorů občanů, uvést návrh opatření na zlepšení současného stavu.

Podmínky kulturního a společenského vyžití hodnotím velice kladně. Ve městě mají dlouholetou tradici, a organizátoři se pořád snaží o celkové zkvalitňování jednotlivých akcí, i jejich informovanosti. V současné době se dokončuje rekonstrukce zámeckého náměstí a revitalizace zámeckého parku. Současně se vybuďoval i amfiteátr, který určitě přispěje k pohodlí při sledování uváděných programů. S revitalizací zámeckého parku se rozšířila odpočinková zóna. V těchto prostorách by mělo vzniknout další dětské hřiště. Z výsledků dotazníků vyplynula spokojenost s úrovní kulturních i společenských akcí. Také s jejich informovaností jsou obyvatelé spokojeni. Obyvatelé by přivítali znovuobnovení provozu kina, které tu fungovalo v osmdesátých letech. Dále by uvítali větší počet venkovních zábav. Uvedli, že by zde chtěli výuku například latinských a jiných tanců. Mladší obyvatelé by chtěli více kulturních akcí zaměřené právě pro jejich věkovou skupinu. Mohly by to být různé koncerty nebo festivaly současné hudební scény.

Co se týká sportovních akcí, myslím si, že jejich nabídka není tak ucelená, jako u těch kulturních. Každý oddíl si propaguje své akce, jsou většinou oznamovány ve Velkobystřických novinách nebo rozhlasu, ale chybí lepší nabídka na internetových stránkách města. Také by mohli být lépe uvedeny informace o sportovních oddílech a klubech, kde a kdy se konají pravidelné tréninky a schůzky, zda je nutné být členem, nebo jestli můžeme chodit nepravidelně. Ze sportovních aktivit by obyvatelé uvítali vnitřní i venkovní bazén. Dále pak kvalitní fitcentrum, jehož součástí by byla posilovna, aerobic, spinning nebo squash. Tyto aktivity uvedli také jako důvody, proč jezdí provozovat sportovní aktivity do jiného města.

Celkově je nabídka města velmi široká, a zasahuje do všech věkových kategorií. Jako opatření na zlepšení bych uvedla toto:

- lepší, komplexní nabídku všech akcí na internetových stránkách města
- v oblasti kulturního vyžití rozšířit nabídku pro mladší ročníky, např. koncerty a festivaly
- větší počet akcí konaných ve venkovním prostředí
- pořádání her v přírodě pro děti, které by tak lépe poznaly své okolí
- obnovení provozu kina
- vybudování bazénu a fitcentra

- zlepšit nabídku pohybových aktivit pro seniory, například spoluprací s místním domovem pokojného stáří, který tyto aktivity provozuje pro občany, kteří v domově žijí

## 9 SOUHRN

Bakalářská práce se zabývá komunální rekreací ve Velké Bystřici. Analyzuje materiální a prostorové podmínky, zkoumá názory obyvatel na volný čas. Na základě výsledků pak navrhne opatření ke zlepšení současného stavu.

Po krátkém úvodu se druhá, teoretická část práce zabývá vymezením základních pojmů, se kterými se dále pracuje, a které souvisejí s danou problematikou. Pochopení těchto pojmů usnadňuje orientaci v dalších částech bakalářské práce.

Ve třetí kapitole je uveden cíl práce a výzkumné otázky.

Ve čtvrté, metodologické části jsou uváděny metody a techniky sběru informací, které byly využity. Odpovědi byly získány pomocí dotazníkového šetření a jsou uváděny v praktické části práce.

V páté, praktické části práce je popsána charakteristika a historie města Velké Bystřice, a její možnosti sportovního, kulturního a společenského vyžití.

Výsledky dotazníků jsou zahrnuty v kapitole šesté, vyhodnocují současný stav, názory obyvatel, úroveň jejich pohybové aktivity nebo jejich spokojenost s informovaností o konaných akcích.

Závěrečné kapitoly-diskuze a závěr, pracují s výsledky dotazníků a popisují návrh opatření na zlepšení současného stavu.

## **10 SUMMARY**

This bachelor work deals with communal recreation in Velka Bystrice. It analyses the material and verge conditions and investigates the opinion of the local inhabitants on free time contents. On the base of its results there are proposed steps for current situation improvement. After the short introduction follows the theoretic part as definition of the main conception that are often used through the whole work. It is important to understand to these conception for simplification and complexion.

The third chapter indicates a work target and investigative questions.

In the fourth methodological part there are noted used methods and techniques of information acquisition. The answerback were gained by questionnaire investigation and are mentioned in the fifth chapter - operative part of the work. There are also noted characterization and history of city Velká Bystřice and its cultural, sports and social possibilities.

Whole results are contained in the sixth chapter. The output evaluates current situation, opinion of the local inhabitants, level of their kinetic activity and moreover for example their satisfaction with way of getting information about free time activities.

The final chapters as discussion and conclusion also work with query results and describe proposed steps for current situation improvement.

## 11 REFERENČNÍ SEZNAM

- Bauman, Z.(2002). *Úvahy o postmoderní době*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Blažek, B. (1998).*Venkov, města, média*. Praha: Sociologické nakladatelství.
- Dohnal, T., Hobza V. a kolektiv.(2007). *Vybrané kapitoly z komunální rekreace*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dohnal, T.(2002). *Koncepce a metodika systému komunální rekreace na úrovni obce*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dohnal, T., Ryšková, H., Kratochvíl, J., Hanuš, R.(1997). *Rekreace a současný člověk*. (Učební texty). Olomouc: Univerzita Palackého.
- Fromel, K. (2002). *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. (Vysokoškolská skripta) Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hartl, P., Hartlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Praha: Nakladatelství Portál.
- Hájek, B., Hofbauer, B., Pávková, J. (2003). *Pedagogika volného času*. Praha: Univerzita Karlova.
- Hodaň,B., Dohnal, T. (2005). *Rekreologie*. Olomouc: Nakladatelství Hanex.
- Hodaň, B., Dohnal, T. (2008). *Rekreologie*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Hodaň, B.(2007). *Sociokulturní kinantropologie II*.Olomouc:Univerzita Palackého.
- Hodaň, B.(2005).*Tělesná výchova, sport a rekreace v procesu současné globalizace*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Jandourek, J. (2003). *Úvod do sociologie*. Praha: Nakladatelství Portál.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (1994). *Evropská charta sportu*. Nakladatelství Praha.
- Sekot, A., Blahutková, M., Dvořáková, Š., Sebera, M. (2004). *Kapitoly ze sportu*. Brno: Masarykova univerzita.
- Slepičková, I. *Sport a volný čas*. (2005). Praha: Nakladatelství Karolinum.
- Velká Bystřice.Pohledy do dějin*. (2002). Nakladatelství Olomouc.
- Velký sociologický slovník*. (1996). Praha: Karolinum.
- Bílý kámen.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.akcebilykamen.cz/history.php>
- Česká obec sokolská.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.sokol.eu/COS/sokol.nsf/pages/t-j--sokol-velka-bystrice-2ABE>

Český statistický úřad. (2008). Retrieved 18.2.2010 from the World Wide Web:  
[http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=OB027\\_OK.42&kapitola\\_id=85&voa=tabulka&go\\_zobraz=1&verze=2](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?vo=tabulka&cislotab=OB027_OK.42&kapitola_id=85&voa=tabulka&go_zobraz=1&verze=2)

Čištění řeky Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://reka.velkabystrice.cz/index2.html>

Dům pokojného stáří sv. Anny Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://svanna.velkabystrice.cz/index.php>

European health for All No.6. (2000). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.who.cz/PDF/Zdravi21.pdf>

Farnost Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.farnost-vbystrice.wz.cz/orel.htm>

Folklorní soubor Haná Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.souborhana.com/index.php>

Hanácký rok v Bystřici.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.muvsb.cz/prilohy/SKLADACKA.pdf>

Házená SK Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://hazena.velkabystrice.cz/index.php?volba=historie>

Kulturní středisko Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
[http://ks.velkabystrice.cz/ze dne 30.4.2010](http://ks.velkabystrice.cz/ze_dne_30.4.2010)

Kynologický klub Velká Bystřice.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://kkvelkabystrice.sweb.cz/>

Masarykova základní škola Velká Bystřice. (2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web: <http://www.mzs-vb.cz/>

Mateřské centrum Bublínka.(2010). Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
<http://www.mcbublínka.estranky.cz/>

Mikroregion Bystřička.(2010). Retrieved 23.2.2010 from the World Wide Web:  
<http://bystrickaturistika.velkabystrice.cz/Articles.php?Menu1ID=61Mikro>

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2008). *Bílá kniha o sportu*. Retrieved 30.4.2010 from the World Wide Web:  
[http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila\\_kniha\\_sport\\_cze.pdf](http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/Bila_kniha_sport_cze.pdf)

## 12 PŘÍLOHY

### Dotazník

**Vážení spoluobčané,**

obracím se na Vás s žádostí o vyplnění tohoto dotazníku. Vaše odpovědi přispějí ke zhodnocení současné situace v oblasti volnočasových aktivit ve Velké Bystřici. Dotazník je anonymní a bude součástí mé bakalářské práce.

**Děkuji za spolupráci.**

Petra Macháčková, Kopaniny 648, Velká Bystřice  
e-mail: petramaky@seznam.cz  
Fakulta tělesné kultury - katedra rekreologie, UP Olomouc

**1.) Je Vám známo, že pravidelná pohybová aktivita ovlivňuje kvalitu Vašeho života a především Vaše zdraví?**

- a) ano, je to jeden z důvodů, proč se pohybové aktivitě věnuji
- b) ne, nemyslím si to
- c) je mi to jedno

**2.) Souhlasíte s poznatkem, že pokud by se lidé věnovali pravidelně pohybové aktivitě, nemuselo by se vynaložit takové množství peněz do následné léčby jejich zdraví? (např. obezita a s ní spojené důsledky).**

- a) ano
- b) ne

**3.) Ve volném čase se nejčastěji věnujete těmto aktivitám:**

- a) sportovní aktivity
- b) kulturní aktivity-kino, divadlo, četba, hra na hudební nástroj
- c) sledováním televize, počítač
- d) učením
- e) další prací
- f) prací na zahradě
- g) nedělám nic
- h) jiné, jaké?.....

**4.) Jaký druh pohybové aktivity preferujete?**

- a) ve venkovním prostředí – turistika, cyklistika, kolečkové brusle, běh
- b) ve vnitřních prostorách – posilovna, bazén, spinning, aerobick, kalanetika
- c) oboje, záleží dle počasí
- d) žádnou

**5.) Jak často se pohybové aktivitě věnujete?**

- a) každý den
- b) více než 3x týdně
- c) 2 x týdně





- a) ano .....
- b) ne

**13.) Jste spokojeni s informovaností o celoročních kulturních akcích, které se konají pod názvem: „ Hanácký rok v Bystřici“? Pokud ano, uveďte prosím jakým způsobem jste se o tomto programu dozvěděli:**

- a) ano.....
- b) ne
- c) nevím o co jde

**14.) Jak se dozvídáte o kulturních, společenských a sportovních akcích konané ve Velké Bystřici:**

- a) z rozhlasu
- b) z Velkobystřických novin
- c) z plakátů
- d) z informačních letáků-prospektů
- e) od známých
- f) z jiného zdroje
- g) nevím

**15.) Jste spokojeni se současným stavem informovanosti o sportovních možnostech ve městě? (rozevřte jednotlivých akcí, pořádání sportovních akcí)**

- a) ano
- b) ne

**16.) Kde by měla být podle Vás uvedena nabídka možností využití sportovních aktivit:**

- a) na internetových stránkách Velké Bystřice
- b) na dané budově, která je k aktivitě využívána
- c) ve Velkobystřických novinách
- d) ve všech těchto možnostech
- e) je mi to jedno

**17.) Pokud máte děti, vnuky nebo budete jednou rodiči, jak by jste hodnotili kvalitu dětských hřišť ve Velké Bystřici:**

- a) nejsem spokojen, ale nic jiného není
- b) zařízení je nedostatek a nejsou zajímavá
- c) zařízení jsou zajímavá, ale je jich nedostatek
- d) zařízení je dostatek, ale jsou nezajímavá
- e) jsem spokojen

Zde můžete uvést svoje návrhy a připomínky:.....

**18.) Jak velkou částku investujete do sportovních aktivit měsíčně:**

- a) žádnou
- b) 100 – 500,- Kč
- c) 500 – 1000,- Kč
- d) 1000 Kč a více

## Podklady pro statistické zpracování

**Jste:** a) muž  
b) žena

**Váš věk:** a) 12-15  
b) 16-19  
c) 20-30  
d) 31-45  
e) 46-60  
f) 61 a více

**Pro studující - jste žákem, studujete:**

- a) základní školy
- b) odborného učiliště
- c) střední školy
- d) vyšší odborné školy
- e) vysoké školy

**Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:**

- a) základní
- b) vyučen
- c) středoškolské
- d) vyšší odborné
- e) vysokoškolské

**Jste :**

- a) ekonomicky aktivní
- b) ekonomicky neaktivní (student, žena v domácnosti, nezaměstnaný(á), důchodce)

**Zde mi můžete sdělit cokoliv v souvislosti se sledovanou problematikou:**

.....

.....

**Děkuji za Váš čas a Vaše názory ☺**

